

MPGZD2017041208480081

GZD

12.04.2017

0081

veiligheidsregio
ZHZ

Begroting 2018

Concern

Inhoudsopgave

Inleiding	3
1 Beleidsbegroting	4
1.1 Samenvatting	4
1.2 Programmaplan	7
1.2.1 Beleidsdoelstelling 1: Focus op de voorkant – risicobeheersing	7
1.2.2 Beleidsdoelstelling 2: Startklaar en daadkrachtig – preparatie en repressie.....	8
1.2.3 Beleidsdoelstelling 3: Samen verder komen – samenwerking	10
1.2.4 Beleidsdoelstelling 4: Investeren in bedrijfsvoering-professionaliteit	13
1.3 Raming van baten en lasten	14
1.4 Post Onvoorzien	14
2 Paragrafen	15
2.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	15
2.2 Onderhoud kapitaalgoederen	17
2.3 Financiering	18
2.4 Bedrijfsvoering	22
2.5 Verbonden partijen	23
2.6 Meerjarig investeringsplan	24
2.7 Meerjarenperspectief 2016-2020	25
3 Financiële begroting	28
3.1 Vernieuwing BBV	28
3.2 Overzicht van baten en lasten	28
3.3 Overzicht van dekkingsmiddelen	29
3.4 Incidentele baten en lasten	30
3.5 Meerjarenraming 2018-2021	30
3.6 Uiteenzetting financiële positie	30
3.6.1 Verloop van reserves	30
3.6.2 Verloop van voorzieningen	33
Bijlagen	
Bijlage 1: Overzicht van baten en lasten naar afdelingen & kostensoorten	35
Bijlage 2: Programmaplan met het overzicht van baten en lasten	36
Bijlage 3: Overzicht van baten en lasten naar taakveldenindeling	36
Bijlage 4: Verplichte beleidsindicatoren	36
Bijlage 5: Geprognosticeerde balans	37
Bijlage 6: Risico's	38

Inleiding

De Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid (hierna: VRZHZ) is in 2009 opgericht ter uitvoering van de in 2010 in werking getreden Wet Veiligheidsregio's. De veiligheidsregio is een organisatie die werkt voor gemeenten, burgers en partners in Zuid-Holland Zuid om:

- incidenten en rampen te voorkomen door risico's te achterhalen en hierover te adviseren om deze zoveel mogelijk te beperken;
- een daadkrachtige respons te organiseren voor bestrijding in acute situaties;
- na incidenten zo snel mogelijk terug te keren naar de normale situatie zodat de maatschappelijke continuïteit gewaarborgd blijft.

Eind 2016 is het nieuwe Meerjarenbeleidsplan vastgesteld, dat mede op basis van de missie, de visie en het risicoprofiel van de organisatie is opgesteld. Dit beleidsplan, waarin de strategische beleidsdoelen voor de jaren 2017 tot en met 2020 zijn opgenomen, vormt het richtsnoer op basis waarvan de concrete beleidsvoornemens voor 2018 geformuleerd zijn. De beleidsvoornemens worden over het algemeen ingegeven door de dynamiek, waarin de VRZHZ zich bevindt, veranderende wetgeving en de bouw van een nieuwe organisatie, maar dat laat onverlet dat het merendeel van ons werk (en dus ook de begroting) bestaat uit dagelijkse zorg.

Hieronder volgt een leeswijzer:

*In de voorliggende Begroting 2018 treft u in **hoofdstuk 1** een korte samenvatting en het programmaplan langs de indeling van het Beleidsplan 2017-2020.*

*In **hoofdstuk 2** treft u de tot de begroting horende verplichte paragrafen met hierin onder meer een uiteenzetting van ons weerstandsvermogen, onze verbonden partijen en het investeringsplan.*

*Vervolgens gaat **hoofdstuk 3** in op de financiële begroting met de verschillende onderdelen, zoals: het overzicht van baten en lasten, onze financiële positie en het verloop van de reserves en voorzieningen.*

*Wij sluiten de begroting af met een aantal **bijlagen**. Hiertoe behoren de benoemde risico's, maar ook enkele bijlages waarmee wij het bestuur middels verschillende dwarsdoorsneden inzicht willen geven in de financiële begroting.*

1 Beleidsbegroting

1.1 Samenvatting

Deze begroting is gestoeld op jaarschijf 2018 uit het beleidsplan, de daarin opgenomen ontwikkelingen en niet eerder voorziene ontwikkelingen. Een aantal belangrijke punten voor het jaar 2018: de voorbereidingen op de komst van de Omgevingswet, de implementatie van een nieuwe kostenverdeelssystematiek en de organisatorische gevolgen van gemeentelijke fusies, het nieuwe werken en ontwikkelingen binnen de brandweerorganisatie.

Voor 2018 verwachten we naast het invulling geven aan onze dagelijkse taak op hoofdlijnen de volgende activiteiten te ontplooien.

Beleidsdoelstelling 1: Focus op de voorkant - risicobeheersing

In 2018 investeren we in het risicogericht werken door onze focus pro-actief te richten op risico's en deze deskundig en effectief te adresseren. Dit doen we onder meer door het beïnvloeden van het gedrag van anderen en het vergroten van het veiligheidsbewustzijn bij burgers en bedrijven. Onder andere de komst van de nieuwe Omgevingswet heeft geleid tot het vormen van een nieuwe afdeling met als doel de multidisciplinaire samenhang in beleid en uitvoering te bewerkstelligen. In 2018 zien we dit terug in de vorm van integrale veiligheidsadviezen.

Beleidsdoelstelling 2: Startklaar en daadkrachtig – preparatie en repressie

We zullen in 2018 voorstellen ontwikkelen voor het vernieuwde dekkingsplan. Hierin zijn de uitgangspunten van het programma Vernieuwde brandweezorg, de nieuwe operationele doctrine en het brandrisicoprofiel opgenomen. Daarnaast zal bevolkingszorg, in samenspraak met de gemeenten, verder ontwikkeld worden. Ook zullen als gevolg van de samenvoeging van de meldkamers van de VRR en de VRZHZ multi-disciplinaire processen op het gebied van crisisbeheersing en rampenbestrijding geharmoniseerd worden.

Beleidsdoelstelling 3: Samen verder komen - samenwerking

De VRZHZ kan structurele aandacht voor veiligheid en een adequate respons alleen realiseren in nauwe samenwerking met vele uiteenlopende partners. De VRZHZ zal in 2018 inzetten op de verbinding met deze partners, zoals onder andere Rijkswaterstaat, drinkwaterbedrijven, de politie en de gemeenten. Ook de implementatie van de nieuwe Omgevingswet zal voor een gezamenlijke aanpak zorgen, ditmaal vooral met de andere regionale gemeenschappelijke regelingen. Naast de implementatie van de nieuwe Omgevingswet zullen ook de gevolgen van gemeentelijke fusies opgepakt worden in 2018.

Beleidsdoelstelling 4: Investeren in bedrijfsvoering - professionaliteit

Voor wat betreft de bedrijfsvoering zal in 2018 informatiemanagement en business intelligence vorm krijgen en waar nuttig sluit de VRZHZ aan bij landelijke ontwikkelingen. Verder wordt over de volle breedte van bedrijfsvoering geïnvesteerd in de professionaliteit, zoals de uitvoering van de communicatievisie, het zaakgericht werken en de ontwikkelingen op het vlak van modern werkgeverschap.

De organisatie in 2018

De VRZHZ zal ook in 2018 alert zijn op haar omgeving en ervoor zorgen dat de organisatie en haar medewerkers vakbekwaam, toegerust, deskundig en paraat zijn. Daarnaast wil de veiligheidsregio de kracht van haar medewerkers optimaal benutten door eigen initiatief te stimuleren en verantwoordelijkheden laag in de organisatie te beleggen. Een traject dat in voorgaande jaren opgestart is en in 2018 een vervolg heeft.

Zo zal de nieuwe organisatie de gewenste vorm en toerusting krijgen om de opgaves, waar zij voor staat, aan te kunnen.

Uit het bovenstaande concluderen we dat ook 2018 een jaar zal zijn, waarin zowel intern als extern, vele activiteiten en ontwikkelingen zullen plaatsvinden. In het volgende hoofdstuk wordt het programmaplan uiteengezet en zullen al deze ontwikkelingen nader toegelicht worden. Ook in 2018 hoopt de VRZHZ hiermee zorg te kunnen dragen voor een 24 uur per dag deskundige, parate en kwalitatief hoogwaardige organisatie op het vlak van brandweezorg, geneeskundige hulpverlening, rampenbestrijding en crisisbeheersing.

Begrotingsbeeld 2018

Bijgaand treft u op concernniveau de Begroting 2018. Maar eerst presenteren wij een overzicht met de wijzigingen in de gemeentelijke bijdragen in de Begroting 2018 ten opzichte van de Begroting 2017.

Begroting 2018: Bijdrage per gemeente 2018 (in € 1.000)

	Gemeen- telijke bijdrage	Maatwerk	Uitsvesting	Totaal
Begroting 2017 (vastgesteld juli 2016)	32.748	1.763	4.687	39.198
Mutaties Burap's 2016 (AB 2016/3446)	-70	-22	-116	-208
Begroting 2017 na wijziging	32.678	1.741	4.571	38.990
Evenementenbeleid (AB 2016/3450)	126			126
Piketvergoeding hoofd bevolkingszorg (AGV 2016)	38			38
Renteresultaat	-58			-58
Indexatie 2018 (AB 2016/3447)	326	17	24	367
				-
Begroting 2018	33.110	1.758	4.595	39.463

Dit leidt tot de volgende concernbegroting voor 2018

CONCERNNIVEAU	Raming 2018		
<i>Bedragen x € 1.000</i>	Lasten	Baten	Saldo
Gerealiseerde saldo van baten en lasten	49.009	48.507	-502
Mutaties reserves	54	134	80
Gerealiseerde resultaat	49.063	48.641	-422

Als gevolg van het positieve Jaarresultaat 2016 en de daarin voorgestelde bijstelling op het MJP hierin zal de Begroting 2018 bijgesteld worden met € 922.000. De bijstelling is nu nog apart zichtbaar in de onderstaande stelpost op de begroting daar ten tijde van de

vervaardiging van de Begroting 2018 besluitvorming over dit voorstel (met de Jaarstukken 2016) nog moet plaatsvinden. Deze bijstelling leidt in de Begroting 2018 tot het onderstaande beeld.

Voorgestelde bijstelling Begroting 2018		922
Saldo Begroting 2018		-422
Effect voorgestelde bijstelling op gemeentelijke bijdrage		500

Het saldo 2018 zal als gevolg van deze bijstelling € 500.000 positief zijn. Dit is in de voorliggende begroting nog niet verwerkt in de begrote gemeentelijke bijdragen. Wij geven hieronder een indicatie wat dit betekent voor de bijdragen per gemeente. Het gaat om een indicatie op basis van de verdeling per aantal inwoners. Bij BURAP-II 2017 komen we op de bijstelling per gemeente voor 2018 terug. De definitieve bijstelling kan afwijken, omdat onder de diverse posten verschillende verdeelsleutels liggen.

Tabel: indicatie per gemeente a.g.v. vaststelling bijstelling

			2018
Gemeente	aantal inwoners	% inwoners	* € 1.000
Alblasserdam	19.955	4%	21
Dordrecht	118.801	24%	122
Hendrik-Ido-Ambacht	29.408	6%	30
Papendrecht	32.248	7%	33
Sliedrecht	24.968	5%	26
Zwijndrecht	44.454	9%	46
Giessenlanden	14.544	3%	15
Gorinchem	35.260	7%	36
Hardinxveld-Giessendam	17.774	4%	18
Leerdam	20.711	4%	21
Molenwaard	29.067	6%	30
Zederik	13.718	3%	14
Binnenmaas	28.771	6%	30
Cromstrijen	12.755	3%	13
Korendijk	10.825	2%	11
Oud-Beijerland	23.851	5%	25
Strijen	8.766	2%	9
TOTAAL	485.876	100%	500

Op het moment dat de bijstelling bestuurlijk vastgesteld wordt, zal deze bij BURAP-II 2017 verwerkt worden in de gemeentelijke bijdrage van de begroting 2018. Hieronder volgt nu het uitgebreide programmaplan voor 2018.

Toekomstig beeld begrotingen

Als gevolg van het naar voren halen van de bezuinigingen vertonen de toekomstige begrotingen een overschot. Bestuurlijk kan te zijner tijd bekeken worden hoe hiermee om te gaan. Echter zullen in de toekomst zich mogelijk ook andere ontwikkelingen en risico's aandienen, zoals bijvoorbeeld frictielasten als gevolg van de eerder genoemde reorganisatie bij de Brandweer en de effecten van een gemeentelijke uittreding. Voor wat betreft 2018 zien we op dit moment al ontwikkelingen met materiële risico's zich aandienen, zoals: de ontwikkelingen in het OMS-dossier, de toekomstige financieringsstructuur van de meldkamer,

de terugloop in klanten bij onze afdeling Materieel & Logistiek, de teruglopende IOV-dekking en mogelijke extra kosten van het PPMO. Zoals u van ons gewend bent zullen we deze ontwikkelingen monitoren en eventuele nadelen kwantificeren. We kijken hierbij ook naar onze eigen mogelijkheden en zullen bij de BURAP's hierop terugkomen.

Als we het positieve beeld van de bezuinigingen afzetten tegen de achtergrond van deze diverse ontwikkelingen die van invloed kunnen zijn op de hoogte van de gemeentelijke bijdrage dan adviseren wij voorzichtig om te gaan met de overschotten op de toekomstige begrotingen.

1.2 Programmaplan

Op basis van de missie en de visie van de organisatie en gegeven het regionaal risicoprofiel is door de organisatie een meerjarenbeleidsplan opgesteld, waarin de strategische beleidsdoelen van de organisatie voor de jaren 2017 tot en met 2020 zijn opgenomen. Dit meerjarenbeleidsplan is eind 2016 door het bestuur vastgesteld en richt zich op vier beleidsdoelstellingen langs de volgende indeling:

- 1. Focus op de voorkant - risicobeheersing*
- 2. Startklaar en daadkrachtig – preparatie en repressie*
- 3. Samen verder komen - samenwerking*
- 4. Investeren in bedrijfsvoering – professionaliteit*

Jaarschijf 2018 uit dit beleidsplan is het richtsnoer op basis waarvan de beleidsvoornemens zijn geconcretiseerd. In het voorliggend hoofdstuk wordt langs de indeling van het beleidsplan nader ingegaan op deze doelstellingen en opgaven die de VRZHZ in 2018 heeft. Daarbij wordt, naast de dagdagelijkse taken, ook ingegaan op de ontwikkeldoelstellingen voor het jaar 2018.

1.2.1 Beleidsdoelstelling 1: Focus op de voorkant – risicobeheersing

De VRZHZ bevindt zich in een periode, waarin de werkzaamheden aan de voorkant van de veiligheidsketen aan verandering onderhevig zijn. Kernwoorden hierbij zijn risicogerichtheid, risicobeïnvloeding en risicobeheersing. In 2018 zullen in dit kader de effecten van het project voor verdergaande professionalisering in de taakafstemming tussen de omgevingsdienst en de veiligheidsregio zijn beslag krijgen. De inzet op de toezichthoudende taak wordt gericht op het borgen van veiligheid en gezondheid bij de hoogste risico's op basis van een integrale risicoanalyse voor de taken in het kader van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (hierna: WABO) in de gebruiksfase. Binnen het omgevingsrecht vinden twee belangrijke ontwikkelingen plaats, die gevolgen hebben op het vlak van Risicobeheersing. Dit betreft de komst van de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen. Specifiek gelden voor 2018 de volgende doelstellingen:

- *Verder investeren in en verbreden van risicogericht werken*
Op basis van het Regionaal risicoprofiel, het Brandrisicoprofiel en de bestuurlijk prioritaire risico's wordt inzet gepleegd in planvorming, advisering, toezicht, beïnvloeding van gedrag

van anderen en het vergroten van veiligheidsbewustzijn. In 2018 wordt risicogericht werken verder ontwikkeld naar een 'reguliere' werkwijze. Het operationaliseren van deze werkwijze vraagt in de komende jaren van de medewerkers een omslag in denken en handelen. Om risicogericht te kunnen adviseren is het noodzakelijk te investeren in kennis en deskundigheid, zodat de VR als 'regionaal adviseur fysieke veiligheid' de gemeenten in alle facetten van het veiligheidsbeleid kan ondersteunen en ontzorgen.

- *Implementatie integrale veiligheidsadviezen (en facetbeleid)*
Het totale veiligheidsspeelveld bestaat uit verschillende facetten die een integrale aanpak behoeven. In 2018 worden veiligheidsadviezen integraal opgepakt. De taken op gebied van advisering, vergunningverlening, toezicht en handhaving worden in teams van risicobeheersingsspecialisten integraal afgestemd waarbij er een sterke verbinding is met gemeenten om pro-actief te kunnen adviseren. Accountmanagement wordt verder ontwikkeld om als instrument daarvoor in te zetten.
- *Herijking toetsingskader externe veiligheid*
Het toetsingskader externe veiligheid wordt in 2018 herijkt. Hierbij wordt primair aansluiting gezocht bij de ontwikkelingen rondom de Omgevingswet. Op regionaal en landelijk niveau zullen er in samenspraak met gemeenten en andere veiligheidsregio's pilots uitgevoerd worden t.b.v. het borgen van (externe) veiligheid in Omgevingsvisies en Omgevingsplannen.
- *Van Brand Veilig Leven naar Veilig Leven*
De programma's die tot doel hebben het brandrisico te verkleinen en de brandveiligheid te verbeteren via het vergroten van het brandveiligheidsbewustzijn en de zelfredzaamheid worden op basis van de landelijke visie en landelijke speerpunten uitgewerkt. Het opbouwen van netwerken en het ontwikkelen van activiteiten in co-creatie is een vernieuwing die verder doorgevoerd wordt. Risicoanalyse en doelgroep-analyse geven een kader waarbinnen activiteiten ontplooid worden. Met deze focus op de regionale risico's wordt de doorontwikkeling van "Brand Veilig Leven" naar "Veilig Leven" ingezet en vindt er aansluiting op de producten en de dienstverlening van het onderdeel integrale advisering. Dit vraagt van medewerkers nieuwe kennis en vaardigheden.

Daarnaast zal er in 2018 ook ingezet worden op de volgende drie thema's: evenementenveiligheid, Omgevingswet en participatie in het project 'Geen nood bij brand'. De uitvoering gebeurt in nauwe samenwerking tussen GHOR, brandweer en de afdeling Risicobeheersing. Voor 2018 is een extra impuls op het terrein van de Omgevingswet noodzakelijk omdat de nieuwe wetgeving een vernieuwde werkwijze van de GHOR vraagt om goed te blijven participeren in advisering.

1.2.2 Beleidsdoelstelling 2: Startklaar en daadkrachtig – preparatie en repressie

De veiligheidsregio is een organisatie die staat voor een vakbekwame, goed toegeruste, 24/7 parate organisatie voor incidenten. Dat betekent dat zowel mono- als multidisciplinaire planvorming, vakbekwaamheid, faciliteiten en processen actueel en op orde zijn.

Melding en alarmering

De samenvoeging van de meldkamers van VRZHZ en VRR vraagt inspanning op verschillende gebieden. De rol van de meldkamer als startpunt van operationele multi- en monodisciplinaire processen is essentieel. Dat vergt goede afstemming met de meldkamer om de geharmoniseerde werkwijze aan te sluiten op de planvorming en faciliteiten van de VRZHZ. De samengevoegde meldkamer zal in 2018 volledig operationeel zijn. Er wordt extra inspanning verwacht in het optimaliseren van deze aansluiting en samenwerking.

Brandweezorg

Het behoud van een 24 uur per dag parate en op zijn taak voorbereide brandweerorganisatie, waarbij het behoud, binden en boeien van operationeel personeel van groot belang is, heeft continue de aandacht. Hierdoor is de brandweer in staat om op een zo optimaal mogelijk wijze incidenten te bestrijden en hulpverlening te bieden aan de maatschappij. Om goed aandacht te geven aan de vrijwilligers is het project Posten centraal in 2016 gestart. Dit beoogt een groei naar meer zelfstandigheid en regelruimte op de posten zelf en het richt zich op het ontwikkelen van de ploegchefs. Het project wordt in 2018 afgerond en de resultaten worden geborgd.

Ook wil de brandweer haar taken slagvaardiger uitvoeren in 2018, waarbij er gezocht wordt naar mogelijkheden voor effectievere brandbestrijding en hulpverlening. Gelet op de impact van de bestuurlijke taakstelling op het volume van het personeel, wordt er in 2018 verder gewerkt aan een doorontwikkeling van de brandweerorganisatie, waarbij ook organisatorisch wordt gezocht naar 'een slimmere inrichting' om de kwaliteit van de brandweer te blijven borgen. Om deze kwaliteit te kunnen realiseren zijn randvoorwaarden geformuleerd om binnen de gestelde opkomsttijden uit te kunnen rukken met gekwalificeerd personeel en het juiste materieel.

Verder heeft de brandweer in 2018 als doelstelling: in het kader van Vernieuwde brandweezorg organisch ontwikkelen van voorstellen voor een vernieuwd dekkingsplan. Met deze voorstellen neemt het algemeen bestuur van de veiligheidsregio een besluit over het gewenste niveau van de brandweezorg in termen van opkomsttijden en uitrusting. Daarnaast wordt in het dekkingsplan gemotiveerd op welke wijze het algemeen bestuur omgaat met afwijkingen van de in de Wet Veiligheidsregio's bepaalde normtijden. Het dekkingsplan vormt daarmee de basis voor het bestuurlijk gewenste niveau van de brandweezorg en is tevens het instrumentarium waarmee het verantwoording kan afleggen aan de gemeentebesturen, burgers, het bedrijfsleven en de rijksoverheid.

In 2016 is het traject Schoner Werken gestart om gezondheidsschade onder onze medewerkers te voorkomen. Buitenlands onderzoek wijst namelijk uit dat niet alleen directe inademing van roet en rook, maar ook indirecte inademing hiervan en de blootstelling van de huid aan rook, roet en hitte hiertoe kunnen leiden. De consequenties van een '100%- schone' werkwijze zijn echter te groot om dit op korte termijn volledig in te voeren. Daarom is gekozen

voor een groeiproces. Begonnen is met een aantal quick-wins. In 2018 willen we '100% schoon werken'.

Rampenbestrijding en crisisbeheersing, bevolkingszorg, GHOR

De afdeling Voorbereiding op Rampen en Crises (hierna: VRC) spant zich in om de paraatheid van de crisisorganisatie in 2018 integraal te borgen. Hieronder gaan we in op de accenten die vanuit deze verantwoordelijkheid in 2018 gelegd zullen worden:

De in 2017 ingezette doorontwikkeling van bevolkingszorg wordt in 2018 verder uitgewerkt en in samenspraak met de gemeenten geïmplementeerd. Hierbij wordt aangesloten bij de resultaten van het landelijk project "Versterking bevolkingszorg".

Terrorisme blijft onverminderd aandacht en extra inspanning vragen. Dit heeft te maken met de complexiteit van het thema en de bijzondere bevoegdheden en partnerschappen die hierbij een rol spelen. De positie van het onderwerp terrorisme op de maatschappelijke en politieke agenda zorgen voor extra aandacht en inzet rond dit thema. Partners moeten geïnformeerd en getraind worden over bijzondere werkwijzen en bevoegdheden t.a.v. terrorismegevolgbestrijding. Ook aan de repressieve kant is hier speciale aandacht voor. Het gaat hierbij om hoe de repressieve medewerkers kunnen optreden bij aanslagen, onder welke randvoorwaarden en met welke voorzieningen.

Waterveiligheid is een tweede thema dat in toenemende mate aandacht vraagt. In 2018 zal de planvorming (inclusief planvorming t.a.v. evacuatie) m.b.t. waterveiligheid per dijkkring in Zuid-Holland Zuid afgerond worden.. Verdere implementatie van het aan de VRZHZ overgedragen proces evacuatie vindt plaats. Het resultaat is groeiend inzicht in de effecten van hoog water per dijkkring en de meest effectieve inzet van de crisisorganisatie.

De veiligheidsregio kiest ervoor om operationele functionarissen waar mogelijk te certificeren. Hiervoor zijn steeds meer landelijke standaarden en opleidingen beschikbaar. Door certificering conform landelijke standaarden neemt de professionaliteit van de crisisorganisatie toe maar wordt ook bovenregionale samenwerking vergemakkelijkt. Daarnaast is de afgelopen jaren sprake geweest van een afnemend aantal GRIP-incidenten. Om een startklare en daadkrachtige crisisorganisatie te kunnen blijven garanderen, wordt ook in 2018 extra geïnvesteerd in vakbekwaamheidsactiviteiten.

Crisiscommunicatie wordt steeds belangrijker. Een professionele crisiscommunicatie-organisatie moet in staat zijn steeds vroeger in de crisis de juiste informatievoorziening aan de bevolking en het juiste handelingsperspectief te realiseren en daarmee bijdragen aan een betere prestatie op het gebied van crisisbeheersing. Zo zal het in 2017 ontwikkelde visiedocument over risicocommunicatie zijn uitrol krijgen in 2018.

1.2.3 Beleidsdoelstelling 3: Samen verder komen – samenwerking

Onze regio heeft te maken met diverse herindelingen. Zo zullen per 1 januari 2019 de gemeenten Molenwaard en Giessenlanden fuseren, is in de Hoeksche Waard een herindelingsproces gaande en hebben de gemeenten Leerdam, Zederik en Vianen uitgesproken om per 1 januari 2019 te fuseren als gemeente Vijfheerenlanden. Ten tijde van het opstellen van deze begroting zijn de gevolgen hiervan nog niet duidelijk. Zodra deze uitgetekend zijn zullen we ze meenemen in de rapportages aan het bestuur.

Voor het realiseren van de doelstellingen van de VRZHZ is samenwerking met de partners essentieel. Op de taakvelden van VRC verbindt de VRZHZ partners rondom de activiteiten binnen de verschillende processen. Per proces (GHOR, bevolkingszorg, crisisbeheersing) kan sprake zijn van uiteenlopende partnerschappen of van diverse functionarissen binnen partnerorganisaties. Het totale partnernetwerk is ruim en divers: gemeentes, zorgpartners, koepelorganisaties, vitale partners, nationale overheden, zbo's en commerciële partijen werken samen. De breedte en diversiteit van het partnernetwerk vergt goed relatiebeheer. Hiervoor zijn verschillende accounthouders binnen VRC aangesteld. Voor alle partners geldt dat de convenanten op orde moeten zijn. Vanuit de convenanten wordt samenwerking vormgegeven t.a.v. planvorming, vakbekwaamheid en overige thema's. Afhankelijk van de besluitvorming over het onderzoek 'Van 2 naar 1' gericht op de crisisorganisaties van GHOR en DG&J, vindt in 2018 implementatie plaats. Bijzondere 'partnerschappen' binnen de taakvelden van VRC zijn er ten aanzien van de GHOR-processen en de bevolkingszorgprocessen. Over deze wordt verantwoording afgelegd aan respectievelijk de Directeur Publieke Gezondheid en de Coördinerend Gemeentesecretaris.

Ook door de brandweer wordt doorlopend gezocht naar samenwerking en verbinding op landelijk, interregionaal, regionaal en lokaal niveau, waar dat bijdraagt aan het behalen van de doelstellingen van de VRZHZ. Er vindt afstemming plaats via Brandweer Nederland om gebruik te kunnen maken van de kennis en kunde van andere brandweerorganisaties en worden er gezamenlijke projecten opgestart (bijvoorbeeld het project Elektronische Leeromgeving).

Voor 2018 geldt specifiek de volgende doelstelling: *de implementatie nieuwe Omgevingswet*. In 2019/ 2020 wordt de inwerkingtreding van de Omgevingswet verwacht. Met de invoeringswet Omgevingswet is bevestigd dat het bestuur van de veiligheidsregio een taak heeft in het Omgevingsplan. Regionaal is de samenwerking vormgegeven in de projectgroep Omgevingswet-ZHZ. In de projectgroep – waar de gemeenten en uitvoeringsdiensten DG&J en OZHZ participeren – wordt aandacht besteed aan de vier thema's: verandering in bevoegdheden, digitaliseringsopgave, informatievoorziening en omgevingsbeleid. Vanuit het project wordt ook de verbinding gezocht met Rijkswaterstaat, de waterschappen, bedrijven en de samenleving. Ook in 2018 zal de VRZHZ ter voorbereiding op de komst van de Omgevingswet actief participeren in landelijke en regionale trajecten.

Een bijzonder partnerschap vormt Spinel Veiligheidscentrum. De VRZHZ is hiervan 100% eigenaar. Dit centraal opleidingscentrum draagt in belangrijke mate bij aan de doelstelling van de veiligheidsregio. De mogelijkheid wordt geboden om alle operationele brandweerfunctionarissen meerdere keren per jaar een realistisch oefenscenario aan te bieden. Het goed geoefend zijn van de operationele functionarissen in onze organisatie is immers een belangrijke waarde om "startklaar en daadkrachtig" respons te kunnen geven op hulpvragen uit de samenleving ter voorkoming, beperking en bestrijding van brand; het beperken van

brandgevaar; het voorkomen en beperken van ongevallen bij brand en al hetgeen daarmee verband houdt. Hierbij hoort dus ook het beperken en bestrijden van gevaar voor mensen en dieren bij ongevallen anders dan bij brand (zoals opgenomen in artikel 3 van de Wet Veiligheidsregio's).

1.2.4 Beleidsdoelstelling 4: Investeren in bedrijfsvoering-professionaliteit

Ook in 2018 blijft aandacht gegeven worden aan de verdere doorontwikkeling van de organisatie, de medewerkers en meer harmonisatie van processen en afspraken, waarbij speciale aandacht besteed wordt aan de eigenheid van vrijwilligers.

Vanaf 2016 is gewerkt aan de doorontwikkeling van de organisatie op grofweg drie kernpunten: initiatief, verantwoordelijkheden laag en samenwerking. Ten behoeve van deze doorontwikkeling is in 2017 gestart met leiderschapsontwikkeling, teamontwikkeling en persoonlijke ontwikkeling. Ook in 2018 zullen dit nog actuele thema's zijn, waarop wordt ingezet. De resultaten van het dit traject, "Ik en mijn VRZHZ", zullen vervolgens geborgd worden.

De drie boven genoemde elementen zullen beter in de praktijk tot uitvoering komen wanneer *Het nieuwe werken* geïmplementeerd wordt. Wat er precies gaat gebeuren en hoe dat vorm krijgt is bij het schrijven van deze begroting nog in onderzoek. Het voornemen ons huidig kantoorpand aan de Romboutslaan af te stoten behoort ook tot de opties. Een onderzoek naar deze voordelen wordt hierin geïntegreerd. Gerelateerd aan het thema organisatieontwikkeling zal er een reorganisatie bij het onderdeel brandweer plaatsvinden. Er wordt een nieuw sociaal statuut opgesteld en beleid wordt geformuleerd omtrent de duurzame inzetbaarheid, waaronder mobiliteitsbeleid.

Op basis van het MO (medewerkersonderzoek) in 2017 volgen in 2018 naar verwachting nieuwe activiteiten om de organisatie door te ontwikkelen en om ervoor te zorgen dat de VRZHZ een aantrekkelijke werkgever blijft. Arbeidsvoorwaarden zullen verder gemoderniseerd en geharmoniseerd worden, waarbij aangesloten wordt bij landelijke trends en ontwikkelingen. Voorbeelden hiervan zijn het eerder genoemde traject *Het nieuwe werken* en het landelijke functiewaarderingssysteem HR21. Op het personeelsvlak zullen verdere voorbereidingen getroffen worden voor de Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren, welke naar verwachting in 2020 wordt uitgevoerd.

We werken in 2018 aan het verder op orde krijgen van de basis van onze bedrijfsvoering: eenvoudig en doelmatig. Zo zullen we onder meer de financiële administratie verder versimpelen, de financiële functie en controlfunctie doorontwikkelen en de processen herzien. Onder meer de nieuwe kostenverdeelsystematiek, de benchmark en de eerder genoemde implementatie van het systeem HR-21 zullen hiervoor de nodige input en tools leveren. Door middel van de bovengenoemde beleidsvoornemens zullen de bestuurlijke sturingsinstrumenten beter aansluiten op de gewenste stuur- en verantwoordingsinformatie.

De VRZHZ wil bovendien mee-ontwikkelen met de digitalisering van de samenleving en heeft zich daarom als doel gesteld in 2018 een start te maken met de digitalisering van informatie en het zaakgericht werken op te pakken. De informatie die hierbij verzameld wordt kan later gebruikt worden als sturingsinstrument op diverse vlakken van control, zowel kwantitatief als kwalitatief.

Het is van belang om met de beschikbare middelen de beste resultaten te behalen. We willen een stevig in de maatschappij verankerde en toekomstgerichte organisatie zijn, waarbij de organisatie functioneert als één geheel. Een belangrijk hulpmiddel om dit te bereiken is het doorontwikkelen van de huidige business intelligence instrumenten. Om dit te bewerkstelligen zullen we nadrukkelijk aandacht besteden aan informatiemanagement en aansluiten bij de landelijke ontwikkelingen op dit gebied. Informatiemanagement krijgt zo een steeds prominenter positie in het geheel van de VRZHZ en niet alleen op het gebied van de koude taken, maar ook bijvoorbeeld bij crisisbeheersing: informatie-gestuurd werken wordt meer en meer de norm en dooptimalisatie van informatiemanagement (van informatie naar intelligence) zullen de prestaties van de organisatie verbeteren. Ook op ICT-niveau vindt er een verschuiving plaats van systeembeheer naar informatisering, waardoor vragen uit de organisatie en vanuit de samenleving beter beantwoord en begeleid kunnen worden.

Op het vlak van communicatie richting de partners heeft de veiligheidsregio zich de volgende doelen gesteld: De VRZHZ is in 2018 meer zichtbaar, zowel voor onze stakeholders (de gemeentebesturen) als de partnerorganisatie's en de samenleving. De nieuwe huisstijl met bijbehorende website zorgt voor een duidelijke positionering van de VRZHZ en geeft inzicht in de risico's binnen het gebied. We zullen doorgroeien naar het doelgroepgericht communiceren en onze website zal zich ontwikkelen van bestuurlijk naar samenlevingsgeoriënteerd.

Tot slot is een onderdeel van een professionele bedrijfsvoering de certificering van het GHOR-onderdeel conform de norm ISO-9001:2015. Deze certificering wordt in 2018 verbreed naar het gehele taakveld van de afdeling VRC.

1.3 Raming van baten en lasten

In onderstaande tabel is de raming van baten en lasten weergegeven.

CONCERNNIVEAU <i>Bedragen x € 1.000</i>	Realisatie 2016			Raming 2017 na wijziging			Raming 2018		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Gerealiseerde saldo van baten en lasten	47.208	49.459	2.251	48.821	48.478	-343	49.009	48.507	-502
Mutaties reserves	593	1.075	482	87	762	675	54	134	80
Gerealiseerde resultaat	47.801	50.534	2.733	48.908	49.240	332	49.063	48.641	-422

1.4 Post Onvoorzien

Conform de BBV is een post onvoorzien opgenomen. Deze post bedraagt € 10.000.

2 Paragrafen

2.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Beschikbare weerstandscapaciteit (in €)	2018
Algemene reserve per 1 januari	555.247
Onvoorzien	10.000
Totale weerstandscapaciteit	565.247

Risico's

Een risico is een kans op het optreden van een positieve dan wel negatieve gebeurtenis van materieel belang die niet is voorzien in de begroting. In de onderstaande tabel presenteren wij een geactualiseerd overzicht van de huidige risico's. Indien risico's zijn afgedekt middels maatregelen zoals het afsluiten van verzekeringen, het vormen van voorzieningen, het creëren van (bestemmings-)reserves en het inrichten van de administratieve organisatie en interne controle, zijn ze niet opgenomen in deze paragraaf. In de onderstaande tabel zijn de geactualiseerde risico's gepresenteerd. Voor de volledige beschrijving van de risico's wordt verwezen naar bijlage 5 "Risico's".

Nr.	Risico en I/S (incidenteel of structureel)	financiële gevolgen <i>in €</i>	Kans (%)	Risico- profiel	Benodigd weerstands- capaciteit <i>in €</i>
1.	Langdurige calamiteit (I)	1.000.000	33%	Hoog (20%)	66.000
5.	Regionale Meldkamer(S)	100.000	50%	Hoog (20%)	40.000
10.	Garantstelling en risico's leningen oefenterrein (I)	4.700.000	10%	Hoog (20%)	94.000
11.	Opkomsttijden/Operationele dekking (S)	4.000.000	5%	Midden (10%)	80.000
12.	Brandweeronderwijs (S)	600.000	30%	Laag (5%)	36.000
27.	Inkomsten OMS (S)	300.000	25%	Laag (5%)	15.000
Totaal benodigd weerstandscapaciteit					331.000

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} = \frac{€ 565.247}{€ 331.000} = 1,71$$

Aan deze ratio is de volgende waardering toegekend:

Waardering	Ratio	Betekenis
A	> 2,0	Uitstekend
B	1,4 – 2,0	Ruim voldoende
C	1,0 – 1,4	Voldoende
D	0,8 – 1,0	Matig
E	0,6 – 0,8	Onvoldoende
F	< 0,6	Ruim onvoldoende

De VRZHZ streeft naar een voldoende waardering. Hiervan is sprake bij een waardering van 1,0 of hoger. Dit betekent dat de VRZHZ over ruim voldoende weerstandscapaciteit beschikt ten opzicht van het benodigde weerstandscapaciteit.

In onderstaande tabel is een aantal kengetallen opgenomen die inzichtelijk moeten maken over hoeveel (financiële) ruimte de VRZHZ beschikt om structurele en incidentele lasten te kunnen dekken of opvangen.

Kengetallen:	Realis. 2016	Begrot. 2017	Begrot. 2018	Begrot. 2019	Begrot. 2020	Begrot. 2021
Netto schuldquote	128%	105%	128%	115%	107%	98%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	124%	103%	125%	113%	106%	97%
Solvabiliteitsrisico	10%	5%	5%	5%	5%	5%
Structurele exploitatieruimte	8%	-1%	-1%	0%	1%	1%

Netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Hoe hoger de schuld hoe hoger de netto schuldquote. De netto schuldquote weerspiegelt de het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie.

Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de VR in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid. De solvabiliteit als de verhouding tussen het eigen vermogen ten opzichte van het totale vermogen is lager geworden ten opzichte van 2016. De uitkomst van de solvabiliteitsratio betekent voor de VR dat een deel van de vaste activa is gefinancierd met vlottende passiva en derhalve de kortlopende schulden niet volledig in één keer betaald kunnen worden. Bij een hoger eigen vermogen kan de ratio worden verbeterd.

Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is, doordat wordt gekeken naar de structurele baten en lasten en deze worden vergeleken met de totale baten. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten (waaronder de rente van de langlopende leningen) te dekken. In 2018 is het percentage negatief als gevolg van het verwachte negatieve resultaat.

2.2 Onderhoud kapitaalgoederen

Het onderhoud van voertuigen en brandweermaterieel voert de VRZHZ geheel zelfstandig uit. Hiervoor heeft zij adequate en moderne werkplaatsen ingericht. Een meerjarig investeringsplan wordt als basis onderdeel voor reguliere vervanging gebruikt en in de begroting vastgesteld (zie hoofdstuk 4).

De afdeling materieel en logistiek werkt vanuit twee richtinggevende beleidsdocumenten,

1. Een geactualiseerd meerjarig investeringsplan 2018
2. M&L beleid- en beheernotitie 2018 -2022

Meerjarig investeringsplan

Het in 2018 door het bestuur geaccordeerde meerjarige investeringsplan (IP plan) blijft ongewijzigd werken vanuit de methode "technische afschrijving" dat inzicht geeft in de te vervangen middelen (o.a. vaar- en voertuigen, persoonlijke beschermingsmiddelen). Het jaarlijkse uitvoeringsprogramma wordt vooraf, maar ook tussentijds bij onverwachte problemen ter besluitvorming, voorgelegd aan het MT brandweer.

Het meerjarig IP plan geeft duidelijke richtinggevende kaders aan met betrekking tot de beschikbare budgetten voor de uitvoering van de desbetreffende jaarschijf. Een punt van aandacht blijft echter de prioritering, de vorm van aankopen, de beschikbare mankracht en de planning van de leverancier of inbouwfirma. Deze niet beïnvloedbare varia maken dat het bijzonder lastig is om een verplichtingen planning te maken. Het doorschuiven van een investering en de uiteindelijke kapitaallasten zijn uiteraard niet wenselijk, maar in sommige gevallen onvermijdbaar. Het verkennen vooraf op realiteit is noodzakelijk.

Beleid- en beheernotitie

Vanuit het totaaloverzicht van alle assets is er per product of middel een onderhoudsblad beschikbaar waarin specifiek is opgenomen wat de benodigde arbeidsuren en materialen zijn inclusief een correctieve toeslag om het benodigde onderhoud en reparatie aan het desbetreffende middel uit te kunnen voeren. In de beheerbegroting is een onderbouwing van de diverse kostenposten opgenomen (o.a. inkoop onderdelen). Gedurende het lopende begrotingsjaar worden deze "uitgaven" periodiek gevolgd. Eventuele noodzakelijke aanpassingen worden gerapporteerd in de financiële en bestuurlijke planning & control cyclus.

Vastgoedbeheer

Het beheer en onderhoud is planmatig georganiseerd en gericht op het behoud van het gewenste kwaliteitsniveau waarin de beoogde functie van gebruik ongestoord mogelijk wordt gemaakt. Het onderhoud is uitgewerkt in een 3-jaarlijks te actualiseren Meerjaren Onderhoudsplan (MOP).

Sinds 1 januari 2016 heeft de VRZHZ 35 panden in eigendom, voor het onderhoud van deze panden is een voorziening ingesteld. In deze voorzieningen wordt jaarlijks een bedrag gestort. De dotatie aan de onderhoudsvoorziening is inclusief het klein onderhoud conform het meerjaren onderhoudsplan dat is opgesteld door BBN. 2016 was het eerste jaar dat de VRZHZ verantwoordelijk was voor het onderhoud. Sinds 2017 is de dotatie gesplitst naar groot en klein onderhoud en meubilair.

2.3 Financiering

Rentevisie

Op dit moment wordt optimaal gebruik gemaakt van de huidige lage rentestand. Ten tijde van het opstellen van de begroting bedraagt de 3-maands Euribor 0,329%¹ negatief. In de praktijk betekent dit dat wordt gekozen voor kortlopende financiering tegen lage tarieven. De ontwikkelingen op de kapitaalmarkt worden in de gaten gehouden zodat op basis van de financieringsbehoefte zo optimaal mogelijk gebruik gemaakt wordt van de renteontwikkeling. Op basis van het investeringsplan zal bekeken worden in hoeverre deze met langlopende middelen worden gefinancierd zodat tegenover de vaste activa in beginsel langlopende schulden staan.

Kasgeldlimiet

Met de kasgeldlimiet in de wet Fido is een norm gesteld voor het maximum bedrag waarop de veiligheidsregio haar financiële bedrijfsvoering met kortlopende middelen (looptijd < 1 jaar) mag financieren. Deze norm bedraagt 8,2% van het begrotingstotaal aan lasten vóór bestemming, dus met uitzondering van stortingen in reserves. De huidige financiële positie geeft geen aanleiding om voor 2018 maatregelen voor te stellen.

	Kwartaal 1 Bedrag x € 1.000	Kwartaal 2 Bedrag x € 1.000	Kwartaal 3 Bedrag x € 1.000	Kwartaal 4 Bedrag x € 1.000
(1) Gemiddelde netto vlottende schuld (+) /Gemiddeld overschot vlottende middelen (-)	-2.100	-2.100	-2.100	-2.100
2) Kasgeldlimiet	4.016	4.016	4.016	4.016
3a) Ruimte onder kasgeldlimiet (2-1)	6.116	6.116	6.116	6.116
4b) Overschrijding van de kasgeldlimiet (2-1)				
Berekening kasgeldlimiet (2= 2a x 2b)				
Begrotingstotaal (2a)	48.972	48.972	48.972	48.972
Percentage regeling (2b)	8,2%	8,2%	8,2%	8,2%

EMU saldo

In onderstaande tabel is het EMu saldo voor de jaren 2017 tot en met 2019 opgenomen.

X € 1.000	2017	2018	2019
EMU saldo	-5.623	68	4.865

Renterisiconorm

¹ <http://www.actuelerentestanden.nl/euribor.asp>

In de uitvoeringsregeling van de Wet Fido is de renterisiconorm bepaald op 20%. In onderstaande tabel is het renterisico voor de jaren 2018 tot en met 2021 opgenomen. Voor 2018 wordt het renterisico getoetst aan de norm.

	2018	2019	2020	2021
Renteherzieningen (1)	-	-	-	-
Aflossingen (2)	2.306	2.366	2.428	2.492
Renterisico (3=1+2)	2.306	2.366	2.428	2.492
Renterisiconorm komend jaar (4)	9.794			
Ruimte onder renterisiconorm (5a)= (4>3)	7.488			
Overschrijding renterisiconorm (5b)= (3>4)				
Renterisiconorm				
Berekening				
Begrotingstotaal komend jaar	48.972			
Percentage	20%			
Regeling (4)	9.794			

Kredietrisico's

Als gevolg van het verplicht schatkistbankieren loopt de VRZHZ kredietrisico op verstrekte leningen enerzijds en het verstrekken van garanties anderzijds.

Het verwachte uitstaande bedrag aan Spinel Veiligheidscentrum B.V. bedraagt per 1 januari 2018 € 1.570.000. Bovendien bestaat een rekening-courant overeenkomst waar Spinel Veiligheidscentrum B.V. een beroep op kan doen in geval van een tijdelijk liquiditeitstekort voor maximaal € 1.000.000. Ten tijde van het opstellen van de begroting is geen beroep gedaan op het saldo in rekening-courant.

Naast de (direct) aan Spinel Veiligheidscentrum B.V. verstrekte leningen staat de VRZHZ garant voor een tweetal leningen bij de BNG. Per 1 januari 2018 bedraagt het openstaande bedrag van deze leningen circa € 2,25 miljoen waar de VRZHZ risico over loopt.

Rentetoerekening

Het toerekenen van rente aan de taakvelden vindt vanaf 2018 conform de gewijzigde BBV plaats via het taakveld Treasury. Hiertoe worden alle rentelasten en rentebaten in eerste instantie op het taakveld Treasury geboekt. In onderstaande schema is weergegeven hoe de rentetoerekening voor de begroting 2018 heeft plaatsgevonden.

<i>x € 1.000</i>	2018
Externe rentelasten over de korte en lange financiering	1.304
Externe rentebaten over de korte en lange financiering	-
Saldo rentelasten en rentebaten	1.304
Rentelast projectfinanciering aan taakveld doorberekenen	1.216

Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	88
Rente over eigen vermogen	4
Totaal geraamde aan taakvelden toe te rekenen rente	92
De aan taakvelden toe te rekenen rente (renteomslag 0,5%)	95
Verwacht renteresultaat op taakveld Treasury	-3

Het gehanteerde percentage voor de omslagrente bedraagt 0,5%. Het percentage van de rente over het eigen vermogen mag maximaal het rentepercentage zijn dat door de VR over extern aangetrokken financieringsmiddelen wordt vergoed. Aangezien dit percentage hoger is dan het omslagpercentage is ervoor gekozen om te rekenen met het omslagpercentage van 0,5%. Dit betreft de rentetoerekening aan de reserve dekking kapitaallasten. Door het aanhouden van het omslagpercentage ontstaan geen verschillen in de toevoegingen en onttrekkingen van de rentebedragen op deze reserve.

Organisatiefinanciering

Voor de overname van de kazernes zijn in 2015 4 nieuwe leningen aangetrokken voor een bedrag van € 19.378.000 waarvan 2 leningen bij de gemeente Giessenlanden en Hendrik-Ido-Ambacht. De leningen uit 2015 bij de BNG Bank hebben een rentepercentage van 1,81% en 1,93%. Hiermee komt het gemiddelde rentepercentage voor de overname van alle kazernes uit op 2,4%. In onderstaande tabellen het meerjarige verloop van de langlopende schulden.

2018

Leningnr.	Instelling	Datum over-eenkomst	oorspronkelijk bedrag	Rente %	Rente/aflossing datum	Saldo 31 december 2017	Aflossingen 2018	Rentelasten 2018	Saldo 31 december 2018
40.107.630	BNG	12-7-2012	500.000	2,99%	4x pj	357.453	31.147	10.147	326.306
40.107.631	BNG	12-7-2012	5.000.000	3,85%	4x pj	4.709.174	65.155	179.847	4.644.019
40.107.633	BNG	12-7-2012	10.000.000	2,68%	4x pj	5.581.815	1.003.743	133.957	4.578.072
40.108.850	BNG	10-1-2014	1.150.000	2,22%	4x pj	802.502	121.057	16.476	681.445
40.108.851	BNG	10-1-2014	550.000	3,25%	4x pj	485.136	23.059	15.332	462.077
40.108.852	BNG	10-1-2014	10.000.000	2,80%	4x pj	9.308.028	243.832	257.226	9.064.196
40.108.853	BNG	10-1-2014	10.000.000	2,81%	4x pj	9.309.064	243.515	258.749	9.065.549
40.108.854	BNG	10-1-2014	2.250.000	3,55%	4x pj	2.064.435	66.358	72.116	1.998.077
40.110.208	BNG	25-11-2015	3.500.000	1,81%	4x pj	3.274.418	115.884	58.265	3.158.534
40.110.209	BNG	25-11-2015	13.000.000	1,93%	4x pj	12.347.179	335.959	235.203	12.011.220
Giessenlanden		25-11-2015	1.418.000	2,40%	4x pj	1.366.755	26.548	32.736	1.340.207
Hendrik-Ido-Ambacht		25-11-2015	1.460.000	2,40%	4x pj	1.402.794	29.637	33.593	1.373.157
			58.828.000			51.008.753	2.305.894	1.303.647	48.702.859

2019

Leningnr.	Instelling	Datum overeenkomst	oorspronkelijk bedrag	Rente %	Rente/aflossing datum	Saldo 31 december 2018	Aflossingen 2019	Rentelasten 2019	Saldo 31 december 2019
40.107.630	BNG	12-7-2012	500.000	2,99%	4x pj	326.306	32.089	9.199	294.217
40.107.631	BNG	12-7-2012	5.000.000	3,85%	4x pj	4.644.019	67.700	177.282	4.576.319
40.107.633	BNG	12-7-2012	10.000.000	2,68%	4x pj	4.578.072	1.030.915	106.633	3.547.157
40.108.850	BNG	10-1-2014	1.150.000	2,22%	4x pj	681.445	123.767	13.759	557.678
40.108.851	BNG	10-1-2014	550.000	3,25%	4x pj	462.077	23.818	14.568	438.259
40.108.852	BNG	10-1-2014	10.000.000	2,80%	4x pj	9.064.196	250.731	250.303	8.813.465
40.108.853	BNG	10-1-2014	10.000.000	2,81%	4x pj	9.065.549	250.430	251.825	8.815.119
40.108.854	BNG	10-1-2014	2.250.000	3,55%	4x pj	1.998.077	68.745	69.718	1.929.332
40.110.208	BNG	25-11-2015	3.500.000	1,81%	4x pj	3.158.534	117.995	56.149	3.040.539
40.110.209	BNG	25-11-2015	13.000.000	1,93%	4x pj	12.011.220	342.490	228.659	11.668.730
Giessenlanden		25-11-2015	1.418.000	2,40%	4x pj	1.340.207	27.186	32.097	1.313.021
Hendrik-Ido-Ambacht		25-11-2015	1.460.000	2,40%	4x pj	1.373.157	30.348	32.880	1.342.809
			58.828.000			48.702.859	2.366.214	1.243.073	46.336.645

2020

Leningnr.	Instelling	Datum overeenkomst	oorspronkelijk bedrag	Rente %	Rente/aflossing datum	Saldo 31 december 2019	Aflossingen 2020	Rentelasten 2020	Saldo 31 december 2020
40.107.630	BNG	12-7-2012	500.000	2,99%	4x pj	294.217	33.059	8.223	261.158
40.107.631	BNG	12-7-2012	5.000.000	3,85%	4x pj	4.576.319	70.344	174.617	4.505.975
40.107.633	BNG	12-7-2012	10.000.000	2,68%	4x pj	3.547.157	1.058.823	78.570	2.488.334
40.108.850	BNG	10-1-2014	1.150.000	2,22%	4x pj	557.678	126.537	10.981	431.141
40.108.851	BNG	10-1-2014	550.000	3,25%	4x pj	438.259	24.601	13.779	413.658
40.108.852	BNG	10-1-2014	10.000.000	2,80%	4x pj	8.813.465	257.826	243.183	8.555.639
40.108.853	BNG	10-1-2014	10.000.000	2,81%	4x pj	8.815.119	257.541	244.705	8.557.578
40.108.854	BNG	10-1-2014	2.250.000	3,55%	4x pj	1.929.332	71.218	67.234	1.858.114
40.110.208	BNG	25-11-2015	3.500.000	1,81%	4x pj	3.040.539	120.146	53.995	2.920.393
40.110.209	BNG	25-11-2015	13.000.000	1,93%	4x pj	11.668.730	349.148	221.988	11.319.582
Giessenlanden		25-11-2015	1.418.000	2,40%	4x pj	1.313.021	27.838	31.443	1.285.183
Hendrik-Ido-Ambacht		25-11-2015	1.460.000	2,40%	4x pj	1.342.809	31.076	32.150	1.311.733
			58.828.000			46.336.645	2.428.157	1.180.867	43.908.488

2021

Leningnr.	Instelling	Datum overeenkomst	oorspronkelijk bedrag	Rente %	Rente/aflossing datum	Saldo 31 december 2020	Aflossingen 2021	Rentelasten 2021	Saldo 31 december 2021
40.107.630	BNG	12-7-2012	500.000	2,99%	4x pj	261.158	34.058	7.217	227.100
40.107.631	BNG	12-7-2012	5.000.000	3,85%	4x pj	4.505.975	73.092	171.847	4.432.883
40.107.633	BNG	12-7-2012	10.000.000	2,68%	4x pj	2.488.334	1.087.486	49.747	1.400.848
40.108.850	BNG	10-1-2014	1.150.000	2,22%	4x pj	431.141	129.370	8.140	301.771
40.108.851	BNG	10-1-2014	550.000	3,25%	4x pj	413.658	25.411	12.964	388.247
40.108.852	BNG	10-1-2014	10.000.000	2,80%	4x pj	8.555.639	265.121	235.862	8.290.518
40.108.853	BNG	10-1-2014	10.000.000	2,81%	4x pj	8.557.578	264.855	237.383	8.292.723
40.108.854	BNG	10-1-2014	2.250.000	3,55%	4x pj	1.858.114	73.780	64.661	1.784.334

40.110.208	BNG	25-11-2015	3.500.000	1,81%	4x pj	2.920.393	122.335	51.801	2.798.058
40.110.209	BNG	25-11-2015	13.000.000	1,93%	4x pj	11.319.582	355.936	215.187	10.963.646
Giessenlanden		25-11-2015	1.418.000	2,40%	4x pj	1.285.183	28.506	30.773	1.256.677
Hendrik-Ido-Ambacht		25-11-2015	1.460.000	2,40%	4x pj	1.311.733	31.822	31.402	1.279.911
			58.828.000			43.908.488	2.491.772	1.116.985	41.416.716

2.4 Bedrijfsvoering

In 2015 zijn een missie en visie voor de organisatie vastgesteld. Deze missie en visie hebben geleid tot een reorganisatie in 2016 en liggen ten grondslag aan het in 2016 vastgestelde beleidsplan 2017-2020. De reorganisatie heeft geleid tot een hoofdstructuur met drie afdelingen (brandweer, VRC en bedrijfsvoering) en heeft als speerpunten meer samenwerking en het beleggen van verantwoordelijkheden zo laag mogelijk.

Generieke "motor" in het proces van verbetering en ontwikkeling is het proces "Ik en onze VRZHZ", dat VR breed is opgezet. Hierin wordt vanuit een drieluik "missie en visie VR – de bijdrage van mijn team daarin – mijn bijdrage daarin en wat heb ik daarvoor nodig" gewerkt. Het proces helpt om zowel de structuur (taken en ontwikkeling) als de cultuur (welk gedrag willen we daarbij laten zien) te bespreken. Het is faciliterend en ondersteunend aan ontwikkeltrajecten zoals die bijvoorbeeld die van financiën. Waar mogelijk worden koppelingen gelegd met (landelijke) ontwikkelingen zoals strategische personeelsplanning en modern werkgeverschap.

Op basis van diverse verkennende onderzoeken rondom wens en nut van flexibel werken, de samenhang met huisvesting en ondersteunende systemen die daarvoor benodigd zijn (informatiegericht werken), zal in 2018 invulling worden gegeven aan keuzes hierover, die in 2017 worden gemaakt.

In financieel opzicht is het in november 2015 bestuurlijk vastgestelde meerjarenperspectief (MJP) het leidend kader. De VRZHZ blijft zich inspannen voor verdere doorontwikkeling en het zoeken naar innovatie en efficiency, waarbij het realiseren van dat waar we voor staan, wat de maatschappij van ons verwacht en wat in het beleidsplan is verwoord de toetssteen moet zijn en blijven.

Ten aanzien van de bedrijfsvoering en bedrijfsvoeringskosten, worden de volgende kentallen genoemd:

Kental		grootte
Personeelsleden in dienst	Medewerkers	302
	Vrijwilligers	791
Personeel van derden	Kosten	€ 605.000
Huisvesting (box 4)	Kosten	€ 4.595.400
Automatisering	kosten	€ 880.700

2.5 Verbonden partijen

De VRZHZ heeft twee verbonden partijen:

- Spinel Veiligheidscentrum B.V.
- Coöperatie Kennis- en Opleidingscentrum Veiligheid Zuid-Holland Zuid U.A.

In onderstaande tabel is opgenomen wat achtereenvolgens het belang van de VRZHZ in de verbonden partij, het eigen vermogen, het vreemd vermogen en het resultaat van het boekjaar is.

Naam en vestigingsplaats	Belang		Eigen vermogen X C 1.000		Vreemd vermogen X C 1.000		Resultaat boekjaar
	01-01	31-12	01-01	31-12	01-01	31-12	
Spinel Veiligheidscentrum B.V. te Dordrecht	100%	100%	685 *	678 *	4.062 *	4.633 *	-7 *
Coöperatie Kennis en Opleidingscentrum Veiligheid Zuid-Holland Zuid U.A.	33,3%	33,3%	63 **	63 **	- **	- **	- **

* De cijfers zijn ontleend aan de jaarrekening 2015 aangezien de jaarrekening van 2016 bij het opstellen van de jaarrekening van de VR nog niet beschikbaar is

** De cijfers zijn ontleend aan de conceptjaarrekening van 2015

In onderstaande tabellen is per verbonden partij opgenomen in hoeverre de verbonden partijen gaan bijgedragen aan het behalen van de doelstellingen van de VR

Verbonden partij	Spinel Veiligheidscentrum B.V. te Dordrecht
Aard activiteiten en financiering	De vennootschap is eigenaar en exploitant van het opleidings- en oefenterrein voor brandweer en hulpdiensten, gelegen aan Spinel 100 te Dordrecht. De vennootschap heeft een eigen begroting, jaarrekening en financiële administratie cf. Titel 9 BW2. Huisbankier is BNG Bank. De VRZHZ staat, als enig aandeelhouder, garant voor de financiering bij de BNG Bank. De VRZHZ betaalt een bijdrage voor het opleiden, trainen en oefenen van repressief personeel (inkomsten van de vennootschap). De vennootschap verkoopt zelf 'trainings-arrangementen' en trainingen aan publieke en private partijen, teneinde inkomsten van derden te genereren.
Openbaar belang dat wordt behartigd	Opleiding, training en oefening van repressief personeel (voornamelijk brandweer) in de regio ZHZ. Een eigen oefenterrein in de regio is van belang om vrijwilligers en beroepskrachten in nabijheid van woonplaats/kazerne te kunnen trainen en oefenen.
Bestuurlijke betrokkenheid	1. VRZHZ is 100% aandeelhouder 2. Leden van het algemeen bestuur hebben zitting in de Aandeelhoudersvergadering namens de aandeelhouder (VRZHZ) 3. Drie leden van het dagelijks bestuur vormen de toezichthouder van de vennootschap (Raad van Commissarissen) 4. Algemeen directeur VRZHZ is directeur-bestuurder van de vennootschap
Relevante ontwikkelingen/risico's	1. De liquiditeitspositie van de vennootschap is niet goed. De VRZHZ staat (sinds 2005) garant voor de totale lening bij de BNG Bank. De vennootschap heeft in overleg met de RvC en de VRZHZ herstelmaatregelen genomen. De liquiditeit zal op langere termijn aantrekken. Met de onderliggende businesscase is er geen direct risico op een claim van de BNG Bank op de

	borg.
	2. Per 31/12/2015 is de samenwerkingsovereenkomst (PPS) verlopen t.b.v. de exploitatie over de periode 2005-2015. Een andere B.V. van de VRZHZ was hierin commandite. Voor de beëindiging van de samenwerking is een overeenkomst gesloten. Dit heeft geleid tot de betaling van een transitievergoeding van €1,2 mln. Voor betaling van deze vergoeding heeft de B.V. vreemd vermogen aangetrokken bij de VRZHZ. Deze verplichting is overgenomen in de businesscase van Spinel Veiligheids-centrum B.V..

Verbonden partij	Coöperatie Kennis- en Opleidingscentrum Veiligheid Zuid-Holland Zuid U.A.
Aard activiteiten en financiering	In het KOC Veiligheid ZHZ werkt de VRZHZ samen met het ROC Da Vinci College en de gemeente Dordrecht. Het doel is om, door praktijkervaring en theoretische basiskennis met elkaar te verweven, fysieke veiligheid een extra impuls te geven. In 2012 is besloten de bestuurlijke activiteiten stil te leggen. In 2016 hebben dan ook geen activiteiten plaatsgevonden.
Openbaar belang dat wordt behartigd	N.v.t.
Bestuurlijke betrokkenheid	VRZHZ vervult de kassiersfunctie.
Relevante ontwikkelingen/risico's	De activiteiten van de CV zijn per 31 december 2015 gestaakt. In 2017 wordt de CV ontbonden en wordt het kapitaal uitgekeerd.

2.6 Meerjarig investeringsplan

Hieronder zijn de jaarschijven 2018-2021 van het meerjarig investeringsplan weergegeven. Hiervan is jaarschijf 2018 ter besluitvorming en de jaarschijven 2019-2021 ter kennisname.

Omschrijving	2018	2019	2020	2021
Dienstvoertuig Directie			50.000	
Dienstvoertuig Bedrijfsvoering			30.000	
Huistelefooninstallatie			211.750	
Kantoorinventaris			109.000	
Hulpmiddelen RCC	44.000			44.000
Piketvoertuig IM/COPI	50.000			
Piketvoertuig IM/ROT		25.000		
Piketvoertuig HSIM+CC				25.000
Piketvoertuig VR ROT				25.000
DA 18-192 / RCVD-ROL			27.000	
DA 18-801 / PIKET GHOR				20.000
DA 18-802 / PIKET GHOR RES	20.000			
Dienstauto Brandweer	66.600	102.850	151.250	127.050
uitrukkleding	340.000	36.300		
hydraulisch gereedschap		108.900	89.540	145.200
midlife update tankautospuut	90.900		30.300	30.300
dienstbus	193.600	36.300	84.700	

Omschrijving	2018	2019	2020	2021
uitgaanstenuue	49.700	48.400	118.580	81.312
adempluchtttoestel	96.900		300.080	363.000
testbank toestel en gelaatstuk				
alarmontvanger	21.800			
hoogwerker	1.452.000			
haakarmvoertuig	181.500			
personeel-materieel voertuig			48.400	169.400
tankautospuut vrijwilligers	2.323.200		774.400	387.200
piketvoertuig (commando)	60.500	121.000		
compressor				
meetkoffers/meetmiddelen				14.520
inventaris		24.200		
warmtebeeldcamera		60.500	108.900	78.650
brandweerhulpverleningsvaartuig		423.500		
adempluchtmaskers			83.490	33.275
lichtaggregaat			42.350	
redvesten			18.150	
persluchtapparatuur				33.880
was-/automaat en droger				24.200
Totaal	4.990.700	986.950	2.277.890	1.601.987

2.7 Meerjarenperspectief 2016-2020

Het Meerjarenperspectief 2016-2020 (hierna: MJP) is een belangrijk financieel kader en de uitdaging die we gezamenlijk zijn aangegaan. In dit MJP staan de kostenstijgingen en bezuinigingopgave voor de jaren 2016 tot en met 2020. In deze paragraaf geven we inzicht in de bezuinigingsopgave uit het MJP. Ondanks dat deze paragraaf niet tot de bij het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) verplichte paragrafen hoort, hecht de VRZHZ waarde aan deze transparantie. Hieronder gaan we in op de kostenstijgingen en de behaalde bezuinigingen van jaarschijf 2017 uit het MJP. We beginnen met de vastgestelde kostenstijgingen.

Tabel: Kostenstijgingen MJP (*€ 1.000)

Nr.	Omschrijving	Vastgesteld November 2015 x € 1.000	Bijstelling 2017 x € 1.000	Toelichting
1	Herijkingsvraagstuk	1.300	1.300	
2	BTW-nadeel (exploitatie en investeringen)	1.400	1.000	1
3	Loonkosten	1.700	1.700	
4	Genomen bestuursbesluiten	300	300	
	Totaal	4.700	4.300	

Toelichtingen:

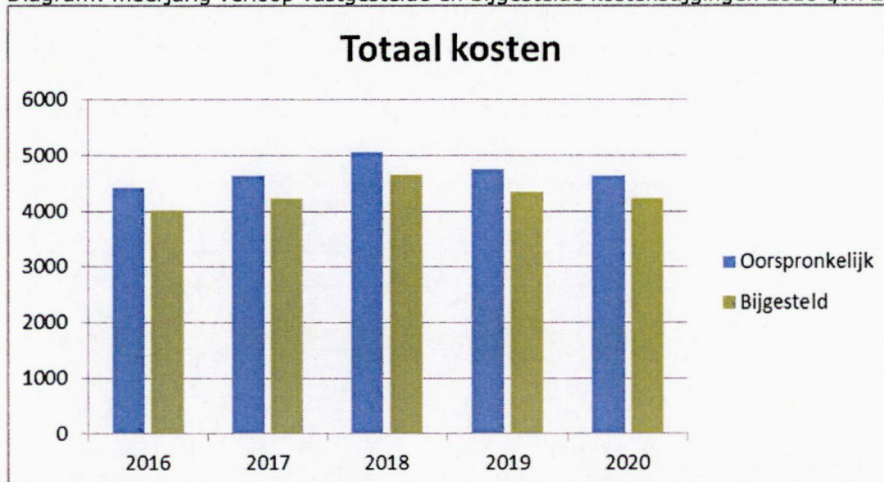
1. Het BTW-nadeel op de exploitatiekosten van € 400.000 (van het totale BTW-nadeel van € 1.400.000) is te hoog ingeschat. Bij de jaarstukken 2016 is voorgesteld dit

vastgestelde BTW-nadeel naar beneden bij te stellen, wat een herijking van € 0,4 mln tot gevolg heeft. Deze bijstelling is structureel.

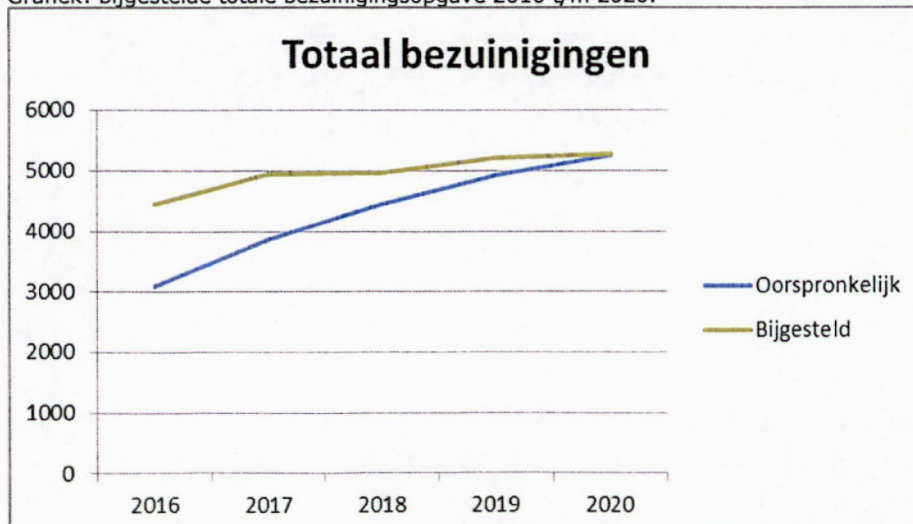
n.b. De kostenstijgingen groot € 4,7 miljoen betreft een gemiddelde opbouw. De werkelijke opgave in het MJP (besloten in het Algemeen Bestuur van 25 november 2015) varieert tussen € 4,4 en € 5,0 miljoen. Hieronder treft u dit vastgestelde meerjarig verloop van de kostenstijgingen (blauw) en de bijstelling hierop (groen) als gevolg van het te hoog ingeschatte BTW-nadeel. Dit leidt tot een meerjarige bijstelling van € 0,4 mln. Hieronder het nieuwe bijgestelde meerjarig verloop van de kostenstijgingen per jaar.

Diagram: meerjarig verloop vastgestelde en bijgestelde kostenstijgingen 2016 t/m 2020

Bovenstaand was de kostenstijgingenkant uit het MJP. Hieronder belichten we de bezuinigingen uit het MJP. Dit doen we in relatie tot de constatering dat we vooruitlopen op de bezuinigingen, zoals bij de jaarstukken 2016 geconstateerd is. Het naar voren halen van de bezuinigingen leidt tot een volgend meerjarig beeld van de totale bezuinigingsopgave (vernieuwde brandweezorg en de bestuursbesluiten lage impact bij elkaar). Hieronder ziet u grafisch de vastgestelde bezuinigingen in blauw en de bijstelling hierop in groen.

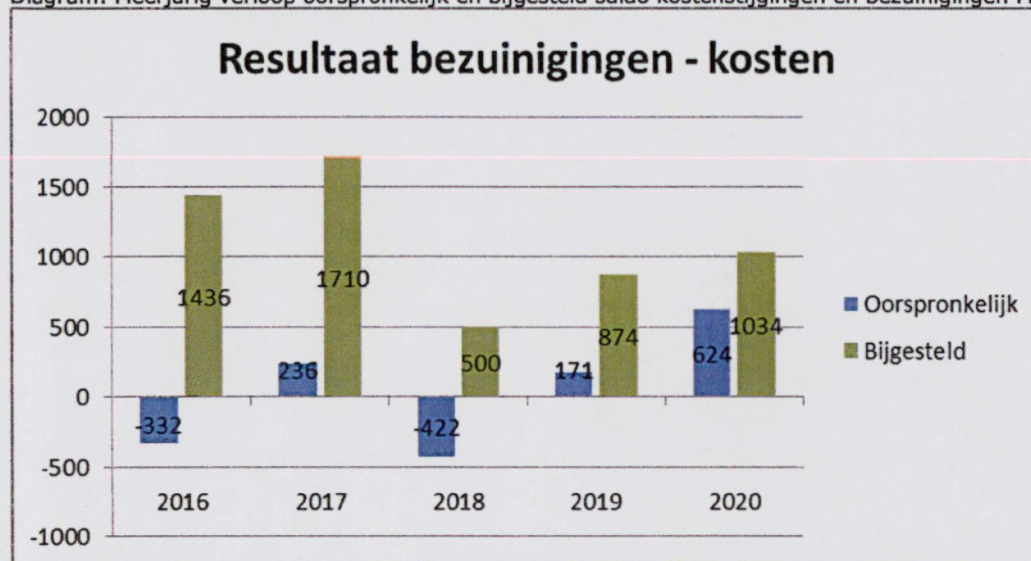
Grafiek: bijgestelde totale bezuinigingsopgave 2016 t/m 2020.

In de jaarstukken 2016 is voorgesteld hiermee het meerjarig verloop van het MJP te herijken op basis van deze bijstellingen van zowel de kostenstijgingen als bezuinigingen in de categorieën "Vernieuwde brandweezorg" en "bestuursbesluiten lage impact". Dit leidt tot de volgende bijstelling op onze begrotingen.

Diagram: Meerjarig verloop oorspronkelijk en bijgesteld saldo kostenstijgingen en bezuinigingen MJP.

Bovenstaande staatje geeft het saldo weer tussen de kostenstijgingen en de totale bezuinigingen uit het MJP. Het oorspronkelijk saldo hiervan ziet u terug in de blauwe staven. Dit was dan ook het sluitsaldo van de begroting in de desbetreffende jaren. Na de "bijstelling" zullen we uitkomen op een nieuw saldo van de kostenstijgingen en de totale bezuinigingen. Deze ziet u terug in de groene staven. Als je het verschil tussen de oorspronkelijke en het bijgestelde saldi neemt, dan leidt dat tot de volgende bijstellingen op de begrotingen.

Tabel: Bijstelling begroting a.g.v. herijking MJP * € 1.000

	Bijstelling a.g.v. herijking MJP	verwerking bij
Begroting 2017	1.474	Jaarresultaat 2017
Begroting 2018	922	BURAP-II 2017
Begroting 2019	703	Begroting 2019
Begroting 2020	410	Begroting 2020

Deze bijstelling zal wat betreft begrotingsjaar 2017 bij het jaarresultaat verwerkt worden. Voor wat betreft 2018 tot en met 2020 wordt het bij de opmaak van de begroting van het desbetreffende jaar verwerkt. Vanwege het feit dat de jaarstukken 2016 en de begroting 2018 op hetzelfde moment worden vervaardigd is deze bijstelling in de voorliggende begroting 2018 als stelpost op de concernbegroting opgenomen. In BURAP-II 2017 zullen we terugkomen op het MJP en de bijstelling op begroting 2018. Uiteraard zullen we deze bijstelling blijven monitoren in de P&C-cyclus.

3 Financiële begroting

Dit hoofdstuk bevat naast het overzicht van de baten en lasten en de reguliere onderwerpen ook een toelichting op wijzigingen in de begroting als gevolg van de BBV-vernieuwing. Daarnaast zal de begroting 2018 voor het eerst de financiële begroting voor het totale programma Veiligheid opnemen door deze louter op concernniveau te presenteren. Om het bestuur inzicht te blijven bieden treft u in bijlage 1 de onderverdeling naar afdelingen binnen de VRZHZ en de onderverdeling naar kostensoorten.

3.1 Vernieuwing BBV

Het vernieuwde Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is met ingang van het begrotingsjaar 2018 verplicht voor gemeenschappelijke regelingen. Doel van de nieuwe BBV is het vereenvoudigen van de beoordeling van de financiële gezondheid en beleidsmatige prestaties van provincies, gemeenten en ook veiligheidsregio's op basis van de begroting en de jaarrekening. Daarnaast moet het ook eenvoudiger worden om overheden op deze punten te kunnen vergelijken. Hieronder worden kort de belangrijkste wijzigingen toegelicht, met daarachter het hoofdstuk in de begroting waar dit is opgenomen:

- Er wordt beter inzicht gerealiseerd in de kosten van overhead en deze kosten evenals de rentelasten worden niet langer toegerekend. Ten aanzien van het laatste punt schrijft het vernieuwde BBV voor dat er een apart overzicht moet worden opgenomen met de baten en lasten van de overhead. Deze treft u in bijlage 2.
- De komst van uniforme taakvelden, waarmee betrouwbare informatie voor interne sturing en externe vergelijkbaarheid beschikbaar komt (bijlage 3)
- De introductie van landelijk vastgestelde beleidsindicatoren, waardoor beter kan worden gestuurd op de effecten van beleid (bijlage 4).
- Er ontstaat meer zicht op de bijdrage van verbonden partijen aan het bereiken van de geformuleerde beleidsdoelstellingen. De bijdragen staan in het programmaplan opgenomen onder hoofdstuk 1.1.2 "Beleidsdoelstelling 2 - Startklaar en daadkrachtig".

3.2 Overzicht van baten en lasten

De gecomprimeerde programmabegroting 2017 voor de VRZHZ bestaat uit het programma Veiligheidsregio.

CONCERNNIVEAU	Realisatie 2016			Raming 2017 na wijziging			Raming 2018		
Bedragen x € 1.000	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Gerealiseerde saldo van baten en lasten	47.208	49.459	2.251	48.821	48.478	-343	49.009	48.507	-502
Mutaties reserves	593	1.075	482	87	762	675	54	134	80
Gerealiseerde resultaat	47.801	50.534	2.733	48.908	49.240	332	49.063	48.641	-422

In bijlage 1 is het overzicht van baten en lasten uitgesplitst per economische categorie en per afdeling. N.b. 2016 en 2017 zijn opgesteld onder de oude economische categorieën voor BBV-wijzigingen en 2018 onder de nieuwe economische categorieën cf gewijzigde BBV. Hierin

treft u ook de toelichtingen op de wijzigingen BBV met de belangrijkste verschillen tussen de economische categorieën in de begroting 2018.

In bijlage 2 is het overzicht toegevoegd met een uitsplitsing van het programma Veiligheid conform artikel 17 van de BBV.

3.3 Overzicht van dekkingsmiddelen

In onderstaande tabel is de gemeentelijke bijdrage aangevuld met de bijdrage voor het maatwerk en bevolkingszorg alsmede de kosten voor huisvesting opgenomen.

Gemeente	Gemeentelijke bijdrage	Plustaak (maatwerk en bevolkingszorg)	Huisvesting	Totale gemeentelijke bijdrage
Alblasserdam	1.150.773	5.983	232.868	1.389.624
Dordrecht	9.128.216	1.576.089	1.692.917	12.397.222
Hendrik-Ido-Ambacht	1.462.584	20.450	119.887	1.602.921
Papendrecht	1.488.413	9.747	116.262	1.614.422
Sliedrecht	1.275.169	10.723	131.153	1.417.045
Zwijndrecht	2.755.257	13.514	295.758	3.064.529
Drechtsteden	17.260.412	1.636.506	2.588.845	21.485.763
Giessenlanden	1.133.893	4.396	130.135	1.268.424
Gorinchem	2.222.709	31.568	467.883	2.722.160
Hardinxveld-Giessendam	1.462.750	5.377	89.694	1.557.821
Leerdam	1.572.604	6.269	236.864	1.815.737
Molenwaard	2.107.762	8.827	258.454	2.375.043
Zederik	1.174.171	4.138	130.675	1.308.984
Alblasserwaard & Vijfheerenlanden	9.673.889	60.575	1.313.705	11.048.169
Binnenmaas	2.389.581	25.407	180.044	2.595.032
Cromstrijen	821.420	15.741	62.785	899.946
Korendijk	1.160.500	3.257	167.201	1.330.958
Oud-Beijerland	1.267.143	13.458	235.803	1.516.404
Strijen	537.055	2.639	46.988	586.682
Hoeksche Waard	6.175.699	60.502	692.821	6.929.022
TOTAAL	33.110.000	1.757.583	4.595.371	39.462.954

3.4 Incidentele baten en lasten

In onderstaande tabel zijn de incidentele baten en lasten weergegeven.

CONCERN	Realisatie 2016			Raming 2017 na wijziging			Raming 2018		
	lasten	baten	Saldo	lasten	baten	Saldo	lasten	baten	Saldo
Totaal	3.050	2.119	-931	841	841	-	-	-	-

In 2018 zijn geen incidentele baten en lasten aan te merken. De dotaties en onttrekkingen aan de reserves zijn structureel.

3.5 Meerjarenraming 2018-2021

In onderstaande tabellen is de meerjarenraming voor het programma veiligheidsregio opgenomen.

CONCERN	Raming 2018			Raming 2019			Raming 2020			Raming 2021		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Gerealiseerde saldo van baten en lasten	49.009	48.507	-502	48.376	48.466	91	47.887	48.431	544	48.034	48.389	355
Mutaties reserves	54	134	80	53	134	80	53	133	80	52	321	269
Gerealiseerde resultaat	49.063	48.641	-422	48.429	48.600	171	47.940	48.564	624	48.086	48.710	624

3.6 Uiteenzetting financiële positie

In onderstaande tabel is op hoofdlijnen de financiering van de VRZHZ weergegeven. Voor meer gedetailleerde informatie wordt verwezen 3.4 Financiering.

Omschrijving	01-01-2018	Aflossingen/ afschrijvingen	31-12-2018	Aflossings- verplichting 2019	Rentelast 2018
Onderhandse leningen van					
Binnenlandse Banken en overige financiële instellingen	48.239.204	2.249.709	45.989.495	2.308.680	1.237.318
Gemeenten	2.769.549	56.185	2.713.364	57.537	66.329
Totaal	51.008.753	2.305.894	48.702.859	2.366.214	1.303.647

3.6.1 Verloop van reserves

Hierna is een overzicht opgenomen van de reserves die per 1 januari 2018 aanwezig zijn bij de VRZHZ, inclusief een toelichting.

2018

Omschrijving	1-1-2018	Rente	Overige toevoeging	Onttrekking	31-12-2018
<i>Algemene reserves</i>					
Algemene reserve Veiligheidsregio	555.247	-	-	-	555.247
<i>Totaal algemene reserves</i>	<i>555.247</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>555.247</i>
<i>Bestemmingsreserves</i>					
Dekking kapitaallasten	820.409	4.102	-	-134.286	690.225
Reserve egalisatie kosten opleidingen	10.981	-	50.000	-	60.981
Reserve egalisatie kapitaallasten	2.110.575	-	-	-	2.110.575
<i>Totaal bestemmingsreserves</i>	<i>2.941.965</i>	<i>4.102</i>	<i>50.000</i>	<i>-134.286</i>	<i>2.861.781</i>
Totaal generaal	3.497.212	4.102	50.000	-134.286	3.417.028

2019

Omschrijving	1-1-2019	Rente	Overige toevoeging	Onttrekking	31-12-2019
<i>Algemene reserves</i>					
Algemene reserve Veiligheidsregio	555.247	-	-	-	555.247
<i>Totaal algemene reserves</i>	<i>555.247</i>				<i>555.247</i>
<i>Bestemmingsreserves</i>					
Dekking kapitaallasten	690.225	3.451	-	-133.635	560.041
Reserve egalisatie kosten opleidingen	60.981	-	50.000	-	110.981
Reserve egalisatie kapitaallasten	2.110.575	-	-	-	2.110.575
<i>Totaal bestemmingsreserves</i>	<i>2.861.781</i>	<i>3.451</i>	<i>50.000</i>	<i>-133.635</i>	<i>2.781.597</i>
Totaal generaal	3.417.028	3.451	50.000	-133.635	3.336.844

2020

Omschrijving	1-1-2020	Rente	Overige toevoeging	Onttrekking	31-12-2020
<i>Algemene reserves</i>					
Algemene reserve Veiligheidsregio	555.247	-	-	-	555.247
<i>Totaal algemene reserves</i>	<i>555.247</i>				<i>555.247</i>
<i>Bestemmingsreserves</i>					
Dekking kapitaallasten	560.041	2.800	-	-132.981	429.860
Reserve egalisatie kosten opleidingen	110.981	-	50.000	-	160.981
Reserve egalisatie kapitaallasten	2.110.575	-	-	-	2.110.575
<i>Totaal bestemmingsreserves</i>	<i>2.781.597</i>	<i>2.800</i>	<i>50.000</i>	<i>-132.981</i>	<i>2.701.416</i>
Totaal generaal	3.336.844	2.800	50.000	-132.981	3.256.663

2021

Omschrijving	1-1-2021	Rente	Overige toevoeging	Onttrekking	31-12-2021
<i>Algemene reserves</i>					
Algemene reserve Veiligheidsregio	555.247	-	-	-	555.247
<i>Totaal algemene reserves</i>	<i>555.247</i>				<i>555.247</i>
<i>Bestemmingsreserves</i>					
Dekking kapitaallasten	429.860	2.150	-	-121.431	310.579
Reserve egalisatie kosten opleidingen	160.981	-	50.000	-200.000	10.981
Reserve egalisatie kapitaallasten	2.110.575	-	-	-	2.110.575
<i>Totaal bestemmingsreserves</i>	<i>2.701.416</i>	<i>2.150</i>	<i>50.000</i>	<i>-321.431</i>	<i>2.432.135</i>
Totaal generaal	3.256.663	2.150	50.000	-321.431	2.987.382

Algemene reserve

Deze algemene reserve is bestemd voor de egalisatie van incidentele, niet voorziene, tegenvallers binnen de VRZHZ en voor het opvangen van risico's.

Bestemmingsreserves

Reserve dekking kapitaallasten

Op grond van de het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is deze reserve in 2004 in het leven geroepen. Investerings die geheel of gedeeltelijk worden gefinancierd met reserves worden bruto geactiveerd. Het bedrag dat wordt gefinancierd uit een algemene reserve of een subsidie wordt in deze specifieke bestemmingsreserve geboekt. Jaarlijks wordt een bedrag aan afschrijving en rentelasten aan deze reserve onttrokken. Als het ware wordt de reserve over de gehele afschrijvingsduur van de investering verdeeld. Het rentepercentage bespaarde rente is gelijk aan het rentepercentage over de investering. Zo wordt voorkomen dat er budgettaire afwijkingen ontstaan.

Reserve egalisatie kosten opleiden

Voor alle repressieve functies binnen de brandweer is oefenen noodzakelijk. Landelijk zijn er richtlijnen meegegeven over de normering per functie en welke onderdelen beoefend en getraind dienen te worden. Voor de officieren wordt daarom vierjaarlijks een trainingsweek onder realistische omstandigheden georganiseerd. Dit vindt plaats op een oefencentrum dat geschikt is voor het behalen van de beoogde oefendoelen bij complexe inzetten en grootschalig optreden. De piekkosten voor deze periodieke oefeningen voor een bedrag van € 200.000 worden uit de reserve gedekt. Jaarlijks vindt een gelijke dotatie van € 50.000 plaats aan deze reserve vanuit de bestaande budgetten.

Egalisatiereserve kapitaalslasten

Uit deze reserve wordt het verschil tussen de werkelijke kapitaallasten en de begrote kapitaallasten gedekt. De begrote kapitaallasten zijn berekend op basis van de systematiek van de gemiddelde kapitaallasten. Ten tijde van het vervaardigen van deze begroting 2018 is het voornemen de systematiek op het vlak van de te berekenen kapitaallasten te evalueren. Dit kan gevolgen hebben voor de egalisatiereserve. Indien nodig, zal actualisatie doorgevoerd worden bij de eerste bestuursrapportage 2018.

3.6.2 Verloop van voorzieningen

Hierna is een overzicht opgenomen van de voorzieningen die per 1 januari 2018 aanwezig zijn bij de VRZHZ. Vervolgens wordt hiervan het verwachte verloop in 2018-2021 gegeven.

Naam:	Voorziening onderhoud VR gebouw			
Einddatum:	Geen			
Doel en omschrijving	Onderhoud VR gebouw conform Meerjarenonderhoudsplan 2014-2054. Als gevolg van het AB-besluit 2015/1804/G is het MJOP vanaf 2016 aangepast. De jaarlijkse onttrekkingen zijn gebaseerd op het nieuwe MJOP.			
	2018	2019	2020	2021
Saldo 1/1	141.158	167.988	194.983	213.288
Toevoegingen	42.520	42.520	42.520	42.520
Totaal toevoegingen	42.520	42.520	42.520	42.520
Onttrekkingen				
Onderhoudskosten conform MJOP	15.691	15.524	24.216	21.420
Totaal onttrekkingen				
Saldo 31-12	167.988	194.983	213.288	234.388

Naam:	Voorziening onderhoud gebouwen			
Einddatum:	geen			
Doel en omschrijving	Onderhoud gebouwen conform Meerjarenonderhoudsplan 2014-2054. De jaarlijkse onttrekkingen zijn gebaseerd op het MJOP.			
	2018	2019	2020	2021
Saldo 1/1	350.564	551.183	731.510	450.839
Toevoegingen	718.921	718.921	718.921	718.921
Totaal toevoegingen	718.921	718.921	718.921	718.921
Onttrekkingen				
Onderhoudskosten conform MJOP	518.301	538.594	999.592	857.669
Totaal onttrekkingen	518.301	538.594	999.592	857.669
Saldo 31-12	551.183	731.510	450.839	312.091

Naam:	Voorziening onderhoud SB/voertuigen			
Einddatum:	31-12-2021			
Doel en omschrijving	Onderhoud voor twee schuimblusvoertuigen die gefinancierd zijn uit het project Spoorzone.			
	2018	2019	2020	2021
Saldo 1/1	281.584	256.885	290.064	310.528
Toevoegingen	42.333	42.333	42.333	42.333
Totaal toevoegingen	42.333	42.333	42.333	42.333
Onttrekkingen				
Onderhoudskosten	67.032	9.155	21.869	21.869
Totaal onttrekkingen	67.032	9.155	21.869	21.869
Saldo 31-12	256.885	290.064	310.527	330.991

Naam:	Voorziening onderhoud blusboot			
Einddatum:	31-12-2025			
Doel en omschrijving	Onderhoud blusboot			
	2018	2019	2020	2021
Saldo 1/1	181.337	160.924	161.998	95.822
Toevoegingen	27.034	27.043	27.043	27.043
Totaal toevoegingen	27.034	27.043	27.043	27.043
Onttrekkingen				
Onderhoudskosten	47.447	25.969	93.219	25.969
Totaal onttrekkingen	47.447	25.969	93.219	25.969
Saldo 31-12	160.924	161.998	95.822	96.895

Bijlages

Bijlage 1: Overzicht van baten en lasten naar afdelingen & kostensoorten

Per afdeling en per kostensoort

Bedragen x € 1.000	Realisatie 2016 *	Raming 2017 * (na wijziging)	Raming TOTAAL 2018	Directie & Bedrijfsv.	BRW	VRC
LASTEN						
Salarissen en sociale lasten	24.110	25.472	25.858	3.826	19.917	2.115
Belastingen	298	186	236	174	60	2
Ingeleend personeel	1.331	603	605	228	315	62
Energie	880	589	-	-	-	-
Goederen en diensten	12.753	13.979	14.134	5.658	7.222	1.254
Rente	1.420	1.362	1.304	1.304	-	-
Mutaties voorzieningen	954	834	831	762	69	-
Afschrijvingen	-	-	4.730	777	3.896	57
Toegerekende reële en bespaarde rente	-	-	1.311	1.155	155	1
Kapitaallasten (afschrijving/rente)	5.444	5.796	-	-	-	-
Overige verrekeningen van kostenplaatsen	18	-	-	-	-	-
Subtotaal Lasten	47.208	48.821	49.009	13.884	31.634	3.491
BATEN						
Uitgeleend personeel	750	398	401	77	262	62
Overige goederen en diensten	2.344	1.703	1.782	176	1.468	138
Inkomensoverdrachten - Rijk	6.800	5.510	5.550	5.550	-	-
Inkomensoverdrachten - Gemeenten	37.647	38.990	39.463	12.882	26.434	147
Toegerekende reële en bespaarde rente	1.918	1.877	1.311	1.311	-	-
Subtotaal baten	49.459	48.478	48.507	19.996	28.164	347
GEREALISEERDE SALDO VAN BATEN EN LASTEN	2.251	-343	-502	6.112	-3.470	-3.144
Toevoegingen aan reserves	-593	-87	-54	-54	-	-
Onttrekkingen aan reserves	1.075	762	134	134	-	-
GEREALISEERDE RESULTAAT	2.733	332	-422	6.192	-3.470	-3.144

N.b. 2016 en 2017 zijn opgesteld onder de oude economische categorieën voor BBV-wijzigingen en 2018 onder de nieuwe economische categorieën cf gewijzigde BBV.

Toelichting op wijzigingen BBV

Vanaf 2018 is de economische kostencategorie Energie ondergebracht onder de goederen en diensten. Tot en met 2017 zijn de bedragen gesplitst opgenomen in de begroting.

In 2018 is de economische kostencategorie Kapitaallasten gesplitst in de economische kostencategorieën Afschrijvingen en Toegerekende reële en bespaarde rente. Als gevolg van de wijzigingen in het BBV zijn deze laatste categorie in 2018 gedaald met € 791.000. Hiertegenover staat een zelfde daling van de toegerekende reële en bespaarde rente aan de batenkant.

Hieronder worden de belangrijkste verschillen in de begroting 2018 toegelicht.

Lasten

Salarissen en sociale lasten

In de salariskosten van de begroting 2018 is de toevoeging van 2,0 fte verwerkt in het kader van evenementenveiligheid zoals besloten in het AB van 15 december 2016 (2016/3450). De stijging ten opzichte van de realisatie 2016 wordt grotendeels veroorzaakt door het niet invullen van vacatures.

Ingeleend personeel

Door het aanhouden van vacatures in 2016 zijn de kosten van ingeleend personeel hoger dan opgenomen in de begroting 2018.

Bijlage 2: Programmaplan met het overzicht van baten en lasten

CONCERN	Baten	Lasten	Saldo
Programma Veiligheid	44.669	33.161	11.508
Algemene dekkingsmiddelen	1.311	1.308	3
Kosten overhead	2.527	14.480	-11.953
Vennootschapsbelasting	-	50	-50
Onvoorzien	-	10	-10
Saldo van baten en lasten	48.507	49.009	-502
Mutaties reserves	134	54	80
Resultaat	48.641	49.063	-422

Bijlage 3: Overzicht van baten en lasten naar taakveldenindeling

Taakveld	Baten	Lasten	Saldo
0. Bestuur en ondersteuning			
0.4 Overhead	2.527	14.480	-11.953
0.5 Treasury	1.311	1.308	3
0.8 Overige baten en lasten	11.544	-1.331	12.875
0.9 Vennootschapsbelasting	-	50	-50
0.10 Mutaties reserves	134	54	80
0.11 Resultaat van de rekening baten/lasten	422	-	422
1. Veiligheid			
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	33.125	34.502	-1.377
Resultaat	49.063	49.063	-

Bijlage 4: Verplichte beleidsindicatoren

De door de BBV voorgeschreven beleidsindicatoren die relevant zijn voor de VRZHZ treft u hieronder en behoren allen tot taakveld 0. "Bestuur en ondersteuning".

0. Bestuur en ondersteuning	Formatie	302 fte *
0. Bestuur en ondersteuning	Bezetting	281 fte *
0. Bestuur en ondersteuning	Apparaatskosten	€ 101,20
0. Bestuur en ondersteuning	Externe inhuur	2,3%
0. Bestuur en ondersteuning	Overhead	29,5%

*exclusief vrijwilligers.

Bijlage 5: Geprognosticeerde balans

In onderstaande tabel is conform artikel 20 lid 1 sub b een geprognosticeerde begin- en eindbalans opgenomen van het begrotingsjaar die tenminste de posten bevat om het EMU-saldo te kunnen berekenen.

Omschrijving (x € 1.000)	Realisatie 31-12-16	Begroting 31-12-17	Begroting 31-12-18	Begroting 31-12-19	Begroting 31-12-20
Activa					
Vaste activa					
Materiële vaste activa	69.491	65.625	65.327	59.728	55.462
Financiële vaste activa	1.848	1.588	1.238	988	738
Viottende activa	2.611	4.544	3.267	3.464	3.758
Liquide middelen	225	175	186	195	185
Totaal Activa	74.175	71.932	70.018	64.375	60.143
Passiva					
Eigen vermogen					
Algemene reserve	449	555	555	555	555
Bestemmingsreserves	4.106	2.942	2.862	2.782	2.701
Resultaat voor bestemming	2.733				
Voorzieningen	924	955	1.107	1.318	980
Langlopende schulden	53.256	51.009	48.703	46.337	43.908
Kortlopende schulden	12.707	16.471	16.791	13.383	11.999
Totaal passiva	74.175	71.932	70.018	64.375	60.143

Bijlage 6: Risico's

1. Langdurige calamiteit (I)				
Omschrijving	Een langdurige calamiteit vergt langdurige inzet van de crisisorganisatie. Inzet van medewerkers van partners in de crisisorganisatie VRZHZ wordt vergoed. Daarnaast vergt een dergelijke calamiteit gelet op de maatschappelijke impact en de noodzaak tot zorgvuldige evaluatie, waaronder het begeleiden van onderzoeksactiviteiten door inspecties en de Onderzoeksraad, externe ondersteuning en inzet van mensen en middelen. De ervaring met o.a. het incident Chemie-Pack is aanleiding voor dit risico.			
Beheersingsmaatregel	Geen beheersingsmaatregel mogelijk. Dekking vindt plaats uit algemene reserve.			
Inschatting financiële gevolgen	Kans (%)	Risicoprofiel	Structureel/ Incidenteel	Benodigd weerstandsvermogen
€ 1.000.000	Gemiddeld (33%)	Hoog (20%)	Incidenteel	€ 66.000

5. Regionale meldkamers (S)				
Omschrijving	Door landelijke bezuinigingsmaatregelen worden de meldkamers van ZHZ en Rotterdam-Rijnmond samengevoegd (als onderdeel van de vorming van de landelijke meldkamerorganisatie LMO), waarbij gekozen is voor Rotterdam als locatie. Dit heeft de volgende risico's voor de VRZHZ: - Een belangrijke onzekere factor op financieel gebied is de onduidelijkheid op welke wijze de financiering na overgang naar de Landelijk Meldkamer Organisatie (LMO) er uit zal komen te zien. Verwacht wordt dat een uitname van het Gemeentefonds plaats zal vinden en dat deze uitname de financiële dekking zal vormen voor de LMO. Hoe groot deze uitname voor de betrokken gemeenten zal zijn is op dit moment niet aan te geven. - De vorming van de LMO zal leiden tot een kostenverhoging van alle aan de meldkamer gerelateerde processen (mono en multi) op het moment dat deze niet door de LMO worden uitgevoerd of wanneer processen binnen de VRZHZ moeten worden aangepast om aan te kunnen sluiten op de standaardprocessen in de meldkamer. De projecten t.a.v. harmonisatie van deze processen zijn veelal gestart en de verdere impact zal in 2017 duidelijk worden. - Inmiddels heeft er een heroriëntatie plaats gevonden m.b.t. het LMO-proces. Het Veiligheidsberaad heeft de LMO implementatie uitgesteld naar het jaar 2020. Samenvoeging van de meldkamers ZHZ en Rotterdam-Rijnmond gaat onverminderd door. Belangrijke onzekere factor van samenvoeging van deze 2 meldkamers op financieel gebied zijn de onduidelijkheid over de samengevoegde begroting voor 2018 e.v. Het ministerie van Veiligheid en Justitie heeft in 2016 opdracht gegeven om te onderzoeken of de besparingen en het daarbij behorende tijdspad zoals opgenomen in het Transitieakkoord (2013) realistisch zijn.			
Beheersingsmaatregel	Maximale invloed uitoefenen via de bestaande overlegstructuren op de voorgenomen uitname uit het gemeentefonds. Goede sturing vanuit de projectorganisatie op de overgang vanuit Dordrecht naar Rotterdam. Het meldkamersysteem is end of life in 2015 en er zal worden overgegaan naar dit nieuwe systeem in nauwe afstemming met de meldkamer.			
Inschatting financiële gevolgen	Kans (%)	Risicoprofiel	Structureel/ Incidenteel	Benodigd weerstandsvermogen
€ 100.000	Groot 50%	Hoog (20%)	Structureel	€ 40.000

10. Garantstelling en risico's leningen oefenterrein (I)	
Omschrijving	De VRZHZ staat garant voor de lening die de ZHZ Investerings B.V. (per 8 januari 2016 Spinel Veiligheidscentrum B.V.) in 2006 heeft afgesloten bij de BNG. De lening (met een totaalwaarde van € 6.900.000 en een stand per 1 januari 2017 van € 2,9 mln is aangetrokken voor de bouw van een multidisciplinair opleidings- en oefenterrein op het

10. Garantstelling en risico's leningen oefenterrein (I)				
	industrieterrein Dordtse Kil III in Dordrecht. Tevens zijn andere garantstellingen aangegaan en heeft de VRZHZ leningen verstrekt, teneinde de liquiditeitspositie te verbeteren. De totale risicowaarde bedraagt per 1 januari 2017: € 4,7 mln. Het financieel risico is gelegen in het maken van aanspraak van BNG Bank op de garantstelling van de VRZHZ in de lening aan Spinel Veiligheidscentrum B.V. Mede gezien de nauwe (bestuurlijke) relatie tussen de B.V. en de VRZHZ is het voor de VRZHZ mogelijk tijdig in te grijpen bij mogelijke financiële risico's in de bedrijfsvoering. De kans op het risico is naar beneden bijgesteld omdat de resultaten verbeterd zijn en het verwacht resultaat over 2016 positief is			
Beheersingsmaatregel	De VRZHZ heeft de volgende beheersmaatregelen getroffen: 1. dienstverleningsovereenkomst gesloten tussen Spinel Veiligheidscentrum B.V. en de VRZHZ voor uitvoering van de bedrijfsvoeringstaken, waaronder financieel advies en treasurybeheer; 2. regulier management- en directieoverleg is gepland, met een vaste agenda met daarop minimaal de operationele en financiële prestaties en forecast, ter voorbereiding op de vergaderingen van de Raad van Commissarissen.			
Inschatting financiële gevolgen	Kans (%)	Risicoprofiel	Structureel/ Incidenteel	Benodigd weerstandsvermogen
€ 4.700.000	Gemiddeld (10%)	Hoog (20%)	Incidenteel	€ 94.000

11. Opkomsttijden / operationele dekking (S)				
Omschrijving	Zuid-Holland Zuid maakt gebruik van de mogelijkheid gemotiveerd af te wijken. Het risico is dat bestuurlijk gemotiveerd afwijken niet mogelijk is; Met name in de dagsituatie staat de operationele dekking onder druk waardoor niet voldaan worden aan de opkomsttijden. Beide situaties zouden kunnen leiden tot eventuele schadeclaims.			
Beheersingsmaatregel	• Bestuurlijke en ambtelijke beïnvloeding; • Opleiding en werving van personeel; • Werken met kleinere bezetting; • Aangepaste alarmering en uitrukprocedures.			
Inschatting financiële gevolgen	Kans (%)	Risicoprofiel	Structureel/ Incidenteel	Benodigd weerstandsvermogen
€4.000.000	Laag (5%)	Midden (10%)	Structureel	€ 80.000

12. Brandweeronderwijs (S)				
Omschrijving	De impact voor de "eigen" opleidingsschool als gevolg van het centraliseren brandweeronderwijs en uitkomsten van de landelijke audit in 2018 e.v. Bij het niet voldoen aan de deze audit mogen wij zelf geen brandweeronderwijs meer geven en volgt er onvermijdelijke outsourcing. Dit leidt tot daling van inkomsten waardoor loonkosten van vast personeel financieel ongedekt zijn.			
Beheersingsmaatregel	In 2017 en 2018 worden binnen het samenwerkingsverband West 4 de verbeterpunten van de eerste audit opgepakt en aangepast in de organisatie van de leergangen.			
Inschatting financiële gevolgen	Kans (%)	Risicoprofiel	Structureel/ Incidenteel	Benodigd weerstandsvermogen
€600.000	Gemiddeld (30%)	Laag (5%)	Structureel	€ 36.000

27. Inkomsten OMS (S)				
Omschrijving	Onderzoek heeft uitgewezen dat het huidige OMS stelsel niet in stand kan blijven. De belangrijkste onzekerheid is of de VRZHZ gedurende de looptijd van de overeenkomst met KPN (tot 21 januari 2021) ook de markt al vrij mag/kan geven en wat daar de gevolgen van zijn. Het risico is dat abonnees tussentijds het abonnement opzeggen.			
Beheersingsmaatregel	Middels het opstellen van een impactanalyse en het adressering in de begrotingen 2017 t/m 2020 wordt dit financieel risico beheerst.			
Inschatting financiële gevolgen	Kans (%)	Risicoprofiel	Structureel/ Incidenteel	Benodigd weerstandsvermogen
€300.000	Gemiddeld (25%)	Laag (5%)	Structureel	15.000